

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Raport cu privire la desfășurarea simpozionului "A fi dascăl astăzi" 2018 - Prof. Oros Ligia Elena	3
Rolul Reginei Maria la înfăptuirea și recunioașterea Marii Uniri – Prof. Cetean Daniela	4
Simpozionul național "Spațiul își ghidează pașii", ediția a IV-a, 2018 – Prof. Drașoveanu Cornelia	6
Antreprenoriatul prin prisma concursului "Azi virtual, mâine real prin firmele de exercițiu" – Prof. Furdui Amalia	7
Conferința națională RATE – Iași, 2018 "Reflective teaching" – Prof. Hamorszki Andreea	9
Opțional "Bine să ai prieteni" - Prof. înv. preșcolar Coman Maria Floare, prof. înv. preșcolar Bîzu Georgiana	10
De ce sunt românii altfel? - Prof. Jude Laurențiu	12
Rolul activităților extracurriculare în formarea și dezvoltarea armonioasă a copiilor – Prof. înv. primar Cormoș Eniko	15
Educația și valențele ei – Prof. Mihălțan Maria	17
Elevii și prietenii lor: studiu de caz – Bibliotecar Bîrz Lucreția	19
Organizarea spațiului educațional din grădiniță – Prof. înv. preșcolar Matei Aniela Ioana	23
Elemente cheia în organizarea unei excursii – Prof. dr. Muscalagiu Arabela	27
Studiu – dezvoltarea memoriei de la naștere până la sfârșitul micii școlarități – Prof. înv. preșcolar Furdui Mirela - Elena	30
Importanța comunicării în familie – Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana	34
Prevenirea consumului de droguri – Prof. Poptelecan Călin	35

**Metoda ”acvariu” sau fishbowl – aplicație
la disciplina istorie – Prof. Teompa Aviu
Ștefan**

37

**Din biologia păsărilor (II) – Prof. Poptelecan
Călin**

42

**În lumea emoțiilor – Radu cel rezistent și
Broscuța Tobias – Prof. învă. preșcolar
Mureșan Doina Maria, prof. învă. preșcolar
Roff Nicoleta Maria**

41

RAPORT CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA SIMPOZIONULUI „A FI DASCĂL ASTĂZI” 2018

Prof. metodist Oros Ligia Elena, CCD Alba

Simpozionul „A fi dascăl astăzi” ajuns la ediția a X-a s-a desfășurat în data de 5 octombrie 2018.

Tematica simpozionului a fost:

1. Reforma educațională ieri, azi și mâine!
2. Reforma educațională: abordări europene și românești.
3. Reforma educațională și profesia didactică.
4. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale comunității, părinților, cadrelor didactice și elevilor de a contribui la realizarea Reformei educaționale actuale. Colaborarea cu familia și alți factori educativi, competențe interumane necesare.
5. Reforma educațională și nevoile comunității.
6. Strategia personală și profesională a cadrului didactic în contextul activității didactice în sprijinul Reformei educaționale în România.
7. Reforma educațională și motivația învățării.
8. Reforma educațională în contextul local. Concordanța dintre reforma educațională și nevoile comunității românești. Activități curriculare și extracurriculare în contextul local utile implementării reformei educației.
9. Transformarea Reformei educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României.
10. Exemple de bună practică, activități derulate, opinii etc.

La această ediție au fost înscrise 75 cadre didactice din zonele Alba, Aiud, Blaj, Cugir, Teiuș, Cîmpeni de la învățământul preprimar, primar, gimnazial și liceal. Acestea au participat indirect cu un număr de 54 de lucrări. Avem următoarele categorii de personal didactic : 2 bibliotecari, 18 educatoare, 12 învățători și 43 de profesori, de la gimnazial și liceal.

Pe medii de rezidență, am avut 5 participanți din mediul rural și 70 din mediul urban, lucru ce ne conduce la ideea că pentru anul următor va trebui să avem o mai mare vizibilitate a simpozionului în mediul rural. Aceiași modalitate de diseminare în rândul cadrelor didactice prin intermediul responsabililor cu dezvoltarea profesională din școli o vom aplica și pentru celelalte simpozioane și activități ale cadrelor didactice .

Participanții au primit diplome de participare precum și broșura simpozionului cuprinzând lucrările simpozionului care se găsește online pe site-ul ccdab.ro.

ROLUL REGINEI MARIA LA ÎNFĂPTUIREA ȘI RECUNOȘTEREA MARI UNIRI

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Regina Maria, încoronată în anul 1914 ca regină a Vechiului Regat, își va aduce o contribuție deosebită la întregirea țării după numai patru ani de domnie. Recunoașterea acestui merit și a unei noi realități teritoriale vine în anul 1922, când va fi din nou încoronată ca regină, dar a României Mari. Personalitate feminină de excepție în panteonul celor care și-au adus contribuția la înfăptuirea idealului național, regina Maria a avut cea mai glorioasă pagină a vieții sale în slujba țării de adopție în anii primului război mondial.

Fiind nepoata reginei Victoria a Angliei și verișoară cu țarul Rusiei, dar căsătorită cu un german, ea va avea un merit esențial în aderarea României la Antantă în anul 1916. Și-a convins soțul că interesul național al României necesita aderarea la alianța care îi putea garanta eliberarea Transilvaniei de sub dominația austro-ungară. Regele Ferdinand își va înfrunta familia germană pentru a lua cea mai bună hotărâre pentru țara căruia îi jurase credință și al cărei suveran era. Regina a profitat de legăturile de sânge pentru ca România să perfecteze tratatele cu Antanta și să intre în război.

De la începutul războiului, această femeie puternică va purta pe umerii săi o mare responsabilitate. Alături de un bărbat mai fragil și bolnăvicios, cu un fiu care dezertase de pe front și se căsătorise fără acceptul familiei, reginei i-a „revenit” misiunea de a apropia poporul de Coroană. Implicarea reginei în acțiunile Crucii Roșii, în îngrijirea soldaților bolnavi de tifos exantematic și gripă spaniolă, neobosita prezență a acesteia în rândurile soldaților, i-a adus numele de „Mama răniților”, „Mama tuturor”.

Despre ea, reprezentantul consulatului Franței la București, contele Saint Aulaire spunea că „există un singur bărbat la Curte și acela este Regina”! Nimic nu putea să stea în fața acestei femei determinate. Anii 1917-1918 o găsesc printre soldați. Trăind propria ei dramă, ca mamă ce și-a pierdut în 1918 fiul de numai 3 ani bolnav de tifos exantematic, regina Maria a pus mai presus de tragedia familiei ei, drama țării sale.

În anul 1918 l-a convins pe regele Ferdinand să nu semneze diabolica pace cu Puterile Centrale de la Buftea-București și a fost alături de acesta când a ratificat actele de unire ale Basarabiei și Bucovinei cu România. La 1 decembrie 1918, când la Alba Iulia s-a decis prin vocile celor peste 100.000 de oameni unirea Transilvaniei cu România, familia regală aflată în Moldova din noiembrie 1916 revenea în capitală și va sărbători alături de bucureșteni actul ce întregea România.

Lupta cea mai grea acum venea! Recunoașterea pe plan internațional a actelor de unire ale celor trei provincii românești avea să se realizeze și datorită implicării masive a reginei Maria. Toți istoricii și oamenii politici ai vremii au recunoscut că prin calitățile sale, precum și prin îndârjirea cu care a susținut cauza românească la cele mai înalte niveluri, regina Maria a avut un rol esențial în recunoașterea României Mari de către Marile Puteri.

A purtat discuții cu președintele Franței, cu prim-miniștri Angliei și Italiei, cu președintele SUA- cu toți cei care au luat deciziile finale la Conferința de pace de la Paris din anii 1919-1920.

Și-a folosit cultura generală, le-a vorbit politicienilor în limbile natale, a apărut ca o leoaică interesul național și, în cele din urmă, a convins! România Mare a devenit o realitate geo-politică și teritorială și prin marele ei efort diplomatic.

Personalitate de excepție a României, dar și a Europei, va cuceri numeroase distincții și premii. Implicarea ei pe plan politic și cultural va fi recompensată! Decorată în Franța cu *Legiunea de Onoare* și *Crucea de Război*, membru de onoare al Academiei Române, Reginei Maria a fost prima femeie care a devenit membru corespondent al Academiei Franceze de Arte Frumoase. În anul 1924 revista TIME publicată la New York tipărea imaginea reginei Maria pe copertă, ea fiind astfel prima regină care a apărut pe coperta celei mai cunoscute reviste din lume!

În 1985, revista *People* scria despre Regina Maria: „Ea a reprezentat, începând cu Primul Război Mondial și până la moartea sa, cea mai celebră figură regală din lume – Prințesa Diana a zilelor sale”.

Unul dintre cei mai aprigi dușmani ai reginei, omul politic Constantin Argetoianu recunoștea faptul că „*Oricâte greșeli va fi comis regina Maria, înainte și după război, războiul rămâne pagina ei, pagină cu care se poate fâli, pagină care se va așeza în istorie la loc de cinste...Regina s-a așezat ca ctitoriță a României întregite și ca una din cele mai mari figuri ale istoriei noastre naționale.*”

SIMPOZION NAȚIONAL SPAȚIUL ÎȚI GHIDEAZĂ PAȘII

Ediția a IV-a, 4 – 10 OCTOMBRIE 2018

TEMA: "SPAȚIUL UNEȘTE LUMEA"

Prof. Drașovean Cornelia, Liceul Teoretic Teiuș

În perioada 4 – 10 octombrie 2018, la Liceul Teoretic Teiuș și Școala Gimnazială Ciugud s-a desfășurat a IV – a ediție a Simpozionului Național "Spațiul îți ghidează pașii" activitate desfășurată în cadrul manifestărilor dedicate spațiului cosmic.

"Săptămâna Mondială a Spațiului este o oportunitate prin care putem arăta publicului larg cum contribuie acțiunile de explorare a spațiului la îmbunătățirea condiției umane. În plus, este contextul ideal prin care putem atrage tânăra

generație către domeniul științei și tehnologiei." declară Virgiliu Pop, cercetător al Agenției Spațiale Române (ROSA) și responsabil pentru educație.

Tema propusă pentru Săptămâna Mondială a Spațiului 2018 de către Organizația Națiunilor Unite este "Space Unites the World – Spațiul unește lumea" și a fost anunțată de Asociația Săptămânii Internaționale a Spațiului (WSWA).

"Săptămâna Mondială a Spațiului, 4-10 octombrie 2018, va sărbători rolul spațiului în apropierea lumii", a declarat președintele WSWA Dennis Stone. Tema este inspirată de UNISPACE + 50, o întrunire istorică a liderilor spațiului mondial, care va avea loc în 2018. UNISPACE + 50 va promova cooperarea dintre spațiul cosmic și națiunile emergente și va ajuta activitățile de explorare spațială să devină deschise și incluzive pe scară globală, conform ONU.

Directorul executiv al WSWA, Goran Nikolašević, a declarat: "Săptămâna Mondială a Spațiului 2017 a înregistrat peste 4.000 de evenimente. Cele mai multe evenimente au avut loc în țări care nu sunt națiuni care se ocupă de spațiu, arătând forța Săptămânii Mondiale a Spațiului în lumea în curs de dezvoltare".

Săptămâna Mondială a Spațiului Cosmic este o manifestare deschisă participării tuturor, instituții publice, firme, organizații non-profit, cadre didactice, chiar și persoane fizice pot organiza evenimente pentru a sărbători spațiul anul acesta.

În acest context dorim să găsim modalități și tehnici care să contribuie la stimularea interesului elevilor pentru spațiul cosmic, pentru cercetare, pentru știință și tehnologie.

Dorim, de asemenea, prin schimbul real de experiență dintre participanți, să-i convingem pe elevi de frumusețea și misterul care ne înconjoară, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă locul și rolul nostru în acest univers complex.

Proiectul "Spațiul îți ghidează pașii" își propune atingerea următoarelor obiective :

Privind elevii:

- ✓ stimularea gustului pentru studiu;

- ✓ familiarizarea elevilor cu teoriile formării universului;
- ✓ îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru știință și tehnologie;
- ✓ stimularea imaginației;
- ✓ formarea unei atitudini de grijă și respect față de mediul înconjurător;
- ✓ împărtășirea experiențelor personale.

Privind cadrele didactice:

- ✓ familiarizarea cu metode noi de stimulare a interesului pentru știință și tehnologie;
- ✓ abilitarea cadrului didactic cu capacitatea de a construi un mediu educațional care să motiveze copilul în procesul de apropiere față de cercetarea științifică;
- ✓ educarea unei atitudini pozitive față de abordarea metodelor interactive, ca metode de lucru folosite în sprijinul realizării obiectivelor programului.

La cele 4 secțiuni din acest an, prezentări Power Point, desene, afișe, machete, în această ediție au fost înscrise peste 1.000 de lucrări ale elevilor din întreaga țară, coordonați de peste 200 de cadre didactice.

Ceea ce ne bucură cel mai mult la acest simpozion este implicarea de la an la an, a unui număr tot mai mare de elevi. Este plăcut să constatăm că cei implicați sunt interesați de spațiu, de ceea ce reprezintă acesta și reușesc să aprecieze adevărata lui valoare.

ANTREPRENORIALUL PRIN PRISMA CONCURSULUI “AZI VIRTUAL, MÂINE REAL PRIN FIRMELE DE EXERCIȚIU”

**“Nu există secrete pentru succes. Este doar rezultatul pregătirii,
al muncii susținute și a învățăturilor din eșec.” – Colin Powell**

Prof. Furdui Amalia, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Fenomenul de globalizare are o componentă concretă în domeniul educației. Accesul de pe poziții egale, al tinerilor, la educație și implicit la muncă, presupune o apropiere cât mai mare a sistemelor de educație din diverse țări și este cunoscut de toată lumea faptul că sistemul de educație din România, ca și din alte țări foste comuniste din estul Europei, a fost și încă este axat pe o pregătire teoretică foarte bună, dar pe o pregătire practică mai redusă, dacă nu precară, ceea ce face ca adaptarea absolvenților noștri pe piața occidentală a muncii să se facă cu eforturi substanțiale din partea acestora.

Firma de exercițiu este o metodă inovativă de învățare care are ca scop dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor prin simularea proceselor interne desfășurate într-o firmă

reală și a relațiilor sale cu alte firme și instituții. Elevii și-au însușit și aprofundat cunoștințe economice și juridice, comportamente aplicabile în toate domeniile economice, pornind de la funcțiile de bază și până la cele de conducere din întreprindere, fiind învățați “Să știe ce să facă și să știe cum să facă”

Concursul este destinat elevilor din învățământul preuniversitar și își propune promovarea bunelor practici în predarea și învățarea conceptului Firma de exercițiu, stimularea creativității, cultivarea și dezvoltarea spiritului de competiție.

Concursul „Azi virtual mâine real prin firmele de exercițiu!” prin activitățile sale își propune să contribuie la:

- ✓ dezvoltarea comunicării interculturale, lărgirea orizonturilor pentru elevii aflați în diferite stadii ale formării profesionale;
- ✓ dezvoltarea conexiunilor între unitățile școlare din țară, între profesori care predau discipline economice, în scopul manifestărilor educative comune;
- ✓ creșterea gradului de implicare a tinerilor în unitățile și comunitățile din care provin prin transmiterea informației către semenii lor, contribuind în mod real la binele fiecăruia și la binele comunității.

Scopul proiectului: Dezvoltarea spiritului antreprenorial al elevilor din învățământul profesional și tehnic .

Obiectivele specifice ale proiectului;

OS1 Dezvoltarea competențelor acționale ale elevilor claselor IX-XI, din liceele teoretice, prin simularea proceselor interne dintr-o firmă reală, în cadrul firmei de exercițiu.

OS2. Lărgirea ariei de cunoaștere prin însușirea și aprofundarea cunoștințelor economice și juridice necesare într-o firmă.

OS3 Creșterea gradului de informare a elevilor privind deciziile de continuarea studiilor, dezvoltare profesională și personală, prin evaluarea motivațiilor

Grupul țintă cărui se adresează proiectul sunt **elevi din clasele XI și XII** care implementează firme de exercițiu.

Secțiunile concursului la care au participat elevii sunt: cea mai bună prezentare ppt, cea mai bună siglă, cel mai bun slogan, cel mai bun spot și cea mai bună pagină web.

Prin acest proiect s-a urmărit dezvoltarea competențelor antreprenoriale, promovarea învățării prin metode activ-participative și crearea de contexte de învățare stimulative și interactive, corelate cu problematica dezvoltării în carieră. Acesta este destinat elevilor din învățământul preuniversitar și își propune promovarea bunelor practici în predarea și învățarea conceptului Firma de exercițiu, stimularea creativității, cultivarea și dezvoltarea spiritului de competiție.

Ideea de a organiza acest concurs a pornit din dorința noastră de a motiva mai mult elevii în derularea activităților prin firma de exercițiu

Concursul este un cadru organizat de derulare a activităților virtuale între firmele de exercițiu, de exersare a uzanțelor comerciale, a tehnicilor de negociere și limbajului de afaceri. Deși în firmele virtuale nu există bani, nu se produc bunuri și nu se asuma riscuri, elevii învață multe despre funcționarea unei firme reale: contractare, negociere, livrare, întocmire de documente (facturi, avize de livrare, chitanțe, ordine de plată), decontare, relația cu banca, comunicare cu clienții, plăți, încasări, prezentarea firmei la evenimentele expoziționale, amenajarea standului, marketing, crearea unei reclame, crearea catalog produse. Participarea elevilor la evenimente care permit contactul direct cu mediul de afaceri este deosebit de benefică pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și de comunicare ale acestora. Experiența de a conduce direct negocierile și de a dezvolta spiritul de echipă se pot exersa cu succes numai în cadrul unui târg al firmelor de exercițiu. Aici pot fi întâlniți parteneri de afaceri, se poate comunica direct cu ei, elevii își amenajează propriul stând, învață să ia decizii și își dezvoltă încrederea în forțele proprii. Concursul oferă posibilitatea aplicării competențelor antreprenoriale în condiții de competiție și de recunoaștere a valorii adăugate a metodei “FIRMA DE EXERCITIU” în cadrul sistemului de educație și formare profesională.

Concursul „Azi virtual mâine real prin firmele de exercițiu!” prin activitățile sale a reușit să dezvolte o comunicare interculturală, lărgirea unor noi orizonturi pentru elevii aflați în diferite stadii ale formării profesionale și să dezvolte conexiuni între unitățile școlare din țară, între profesori care predau discipline economice, în scopul manifestărilor educative comune și să asigure o implicare a tinerilor în unitățile și comunitățile din care provin prin transmiterea informației către semenii lor, astfel contribuind în mod real la binele fiecăruia și la binele comunității.

Bibliografie

1. <http://firmaexercitiu.tvet.ro/index.php/achizitii>
2. Ghidul Firmei de Exercițiu, Coordonator Ștefănescu Mihaela, Editura. Didactică și pedagogică, București, 2012
3. Firma exercitiu.tvet.ro – Ghid metodologic firma de exercițiu
4. <https://penapps.penworldwide.org>
5. www.roct.ro

CONFERINȚA NAȚIONALĂ RATE- IAȘI 2018 ”REFLECTIVE TEACHING”

Profesor Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Cel mai important lucru e să conștientizăm, în calitate de dascăli, importanța achiziției continue de cunoștințe, și prin consultarea colegilor noștri, și prin împărtășirea a ceea ce știm, a experiențelor noastre.

Profesorii se împart în mai multe tipologii: managerul de proiect, apoi cel care țintește sus de tot, neglijând nevoile elevilor săi, profesorul permisiv și popular, profesorul care modelează elevii, transferând asupra lor propriile idealuri, dar și propriile temeri, insecurități, valori. Dascălii au nevoie de stimulente, cum ar fi respectul, recunoașterea lor reală pentru a produce și rezultatele așteptate.

Mona Siksek (National Geographic) ne-a vorbit despre forța imaginilor și impactul acestora asupra motivației elevilor. Ciclul învățării pornește de la acumularea informațiilor, compararea lor cu ceea ce știm deja, crearea a ceea ce înțelegem, testarea activă. Procesul de învățare crește densitatea creierului. Emoția și gândirea sunt strâns legate. Putem începe fiecare lecție pornind de la o imagine de mare impact emoțional, cum ar fi ”Afghan Girl”, celebră deja. Astfel le trezim interesul elevilor și stimulăm discuția. Imaginile ne ajută și să ne extindem cunoștințele despre lume, cultura generală; putem crea lexic nou pe baza acestora, povești, îmbunătățim gramatica, să provocăm dezbateri, joc de rol, să conștientizăm diferențele culturale, să încurajăm gândirea critică. Să ajutăm elevii să dobândească cunoștințe durabile. Să aducem lumea în sala de clasă și astfel să ne însușim orele.

Timpul este foarte prețios. Un plan de lecție bun ar trebui să urmărească un echilibru al abilităților, să acopere manualul eficient și să folosească timpul în mod eficient. Iar elevii ar trebui să rămână cu conștientizarea procesului de învățare, un sentiment al împlinirii, claritatea cunoștințelor nou-dobândite și o imagine de ansamblu pozitivă.

Să învățăm de la ceilalți! Ciclul reflexiv al lui Gibbs implică descrierea-sentimentele-evaluarea-analiza-concluzia-planul de acțiune. Mecanisme reflexive sunt: predarea în echipă, observația, jurnalul reflexiv, feedback-ul venit din partea elevilor, înregistrarea orelor, auto-evaluarea. Toate acestea conduc la transferul cunoștințelor, la perspective diferite, încurajează procesul de reflecție, ne permit să internalizăm experiențele mai bine, le îmbogățesc și aprofundează, măresc responsabilitatea și autonomia, reduc volumul de muncă.

Dar adolescenții din ziua de azi sunt demotivați, epuizați, rebeli, curioși, totuși. Ei tind să vadă dezavantajele învățării unei limbi străine: proces încet și dificil care presupune timp și efort,

majoritatea oamenilor deja vorbesc limba engleză, ceea ce înveți în școală nu e folositor în viața reală. Profesorii trebuie să-i facă pe elevi să vadă beneficiile cunoașterii unei limbi străine: avantaj în găsirea unei slujbe, comunicarea cu alte persoane într-o limbă străină, cunoașterea unei alte culturi, dobândirea unei abilități practice, un stimulent pentru a călători. Sfaturi: să avem o relație bună cu elevii (să nu existe factorul teamă), să nu-i tratăm ca pe niște copii, să fim sinceri, să folosim materiale actuale, să încercăm să le înțelegem punctul de vedere, să-i provocăm, să-i lăsăm să se exprime liber, să le prezentăm opțiuni, să le lărgim orizontul, să-i încurajăm să pună întrebări. Profesorii să-i ajute pe elevi să-și dezvolte: o gândire liberă, să fie deschiși la minte, o gândire critică și o voce clară.

Elevii noștri sunt diferiți- cauze: stilurile de învățare, pregătirea prealabilă, mediul social din care provin, vârsta. Fiecare creier e diferit. Învățarea e un proces care are nevoie de consolidare; învățarea e mai eficientă atunci când conținutul e familiar, când folosim materialul de învățat în contexte diferite, ea e un proces care are loc de-a lungul întregii vieți. Pentru a realiza acest lucru, noi trebuie să ne cunoaștem elevii, să știm ce cunosc, ce funcționează și ce nu funcționează cu ei. Capetele elevilor nu sunt vase goale pe care profesorii să le umple cu cunoștințe. Ei aduc cu ei în sala de clasă interese, așteptări, un anumit grad de pregătire etc.

Bibliografie:

Clemen, Gina D. B.; Stagno, Laura- *British History Seen Through Art*, Black Cat Publishing, Canterbury, 2001

Dummet, Paul; Hughes, John and Stephenson, Helen- *Life Advanced*, National Geographic Learning, Cengage Learning, London, 2017

Mann, Malcolm; Taylore-Knowles Steve- *Optimise*, Macmillan Education, London, 2017

OPȚIONAL „BINE E SĂ AI PRIETENI”

Prof. inv. preșcolar Coman Maria Floare

Prof. inv. preșcolar Bîzu Georgiana
Grădinița P.P. Scufița Roșie Alba Iulia

1.ARGUMENT

Există prietenie, suntem siguri de asta! Dar știm atât de puține lucruri despre ea...Avem atâtea întrebări! Sunt lucruri pe care le spune orice copil. Pornind de la aceste premise și de la principiile de bază ale prieteniei, am realizat opționalul „*Bine e să ai prieteni !*”, în cadrul căruia ne propunem să transmitem copiilor, într-o manieră atractivă, informații accesibile despre importanța prieteniei în viață.

2. OBIECTIVE CADRU

Cunoașterea regulilor de comportare în grădiniță, familie și societate exprimate prin manifestări afective față de semenii;

Stabilirea unor relații de prietenie și colaborare între copii și adulți;

Cunoașterea drepturilor fundamentale ale copilului (dreptul la viață, dreptul la a dobândi o cetățenie, de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit de aceștia, dreptul la educație și joc, dreptul de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate și de a beneficia de servicii medicale, etc.)

3. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ

- să cunoască norme și valori morale (în familie, la grădiniță, în societate);
 - să-și adapteze comportamentul la normele și valorile grupului din care fac parte;
 - să propună norme și reguli noi ale grupului din care face parte pentru armonizarea relațiilor și a comunicării în grup;
 - să aplice în viața de zi cu zi, acasă sau la grădiniță regulile stabilite în cadrul grupului;
 - să realizeze lucrări specifice artei utilizând tehnicile cunoscute.
 - să înțeleagă și să transmită mesaje simple, să reacționeze la acestea;
 - să-și adapteze comportamentul la cerințele grupului;
 - să respecte reguli și norme ale grupului în diferite momente ale zilei;
 - să obțină efecte plastice, forme spontane și elaborate prin tehnici specifice picturii;
 - să exerseze deprinderile tehnice specific modelajului în redarea unor teme plastice;
- Resurse umane: preșcolarii grupei mici, cadre didactice, părinți, personalul grădiniței;
- Resurse materiale: planșe tematice, cărți, reviste, jetoane.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR PE AN ȘCOLAR:2018-2019

Data	Denumirea activității	Cine răspunde
Oct.2018	1. Alege un prieten. 2. Ne jucăm împreună. 3.Pov. educ. "Doi prieteni" 4.Bine e să ai prieteni. Cântec	Educatoarea
Noi. 2018	1.Spune ceva despre prietenul tău. 2.Joc "Caută-ți prietenul" 3.Hora prieteniei. 4.Îl ajut pe prietenul meu.	Educatoarea
Dec.2018	1.Prietenia în imagini-poster 2.Căsuța prieteniei. 3.În vizită la prietenul meu.	Educatoarea
Ian.2019	1.Îi spun prietenului meu "La mulți ani!" 2.Împreună facem fapte bune. 3.Chipul prietenului meu. desen	Educatoarea
Febr.2019	1.Prietenul la nevoie se cunoaște. 2.Copacul prieteniei-activitate artistico-plastică 3.Degete prietene-joc 4.Grădinița prieteniei.	Educatoarea
Mart.2019	1.Drumul către prietenie 2.Spune ce știi despre prietenul tău! 3.Un dar pentru prietenul meu. 4.Eu și prietenul meu.-desen	Educatoarea
Apr.2019	1."Scrisoare către prietenul meu." 2.Doi călători-pov. Educatoarei 3.Puișorul neascultător.-pov.	Educatoarea

	4.Căsuța prieteniei-memorizare	
Mai 2019	1."Prietenul la nevoie se cunoaște" 2.Prietenia este o floare rară. 3.Felicitare pentru prietenul meu-desen 4.Împreună facem fapte bune, joc de rol.	Educatoare
Iunie 2019	1.Prietenul meu este cel mai bun. 2.Bine e să ai prieteni. 3.Sărbătoarea prieteniei. 4.Carnavalul prieteniei	Educatoare

BIBLIOGRAFIE:

- 1.MECT,CNFP „Managementul proiectului. Ghid practic pentru formatori și cadre didactice”, București 2001.
- 2.MECT,Institutul de Științe al Educației „Managementul Educațional pentru Instituțiile de Învățământ”, ”Managementul educațional”, București 2001.
- 3.Preda v., Pletea F., Grama F., (2005), „Ghid pentru proiecte tematice”, Ed. Humanitas, București.
- 4.Ezechil L., Păiși Lăzărescu M., (2002), „Laborator preșcolar” V&Integral, București.

DE CE SUNT ROMÂNII ALTFEL?

Prof. Jude Laurențiu, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

„Puterea creativa, menținerea puterii creative, poate că este cheia ființării omului pe Pământ” (Lucian Blaga).

“Lucian Blaga a clădit, cum știe el mai bine, cel mai monumental și original sistem filosofic din gândirea românească. Gândul filosofic ca și cel poetic – complementare și interferente – au fost consubstanțiale firii sale intelectuale încă de la primele iluminări ale tânărului Blaga, fascinate de timpuriu atât de lumea aspră de ordine și rigoare disciplinatoare a adevărilor teoretice ca și de cea mirifică, vitalizatoare de spirit a adevărilor artistice.” (Dorli Blaga)

Sistemul filosofic al lui Lucian Blaga răspunde întrebărilor puse de:

1. Lucian Boia: De ce este România altfel?, înainte ca istoricul din prezent să-și fi pus întrebarea!

2. folcloriști: De ce România a dat un folclor inegalat în alte părți ale lumii? Cel românesc nu are egal în alte țări ale lumii!

3. etnografi: De ce românii, valahii, vlahii, vlohii, blahii, volohi și-au păstrat specificul cu toate că sunt în centrul Europei, și-n ultimul mileniu au fost fărâmițați de stăpâniri străine?

4. arhitecți, cercetători etc.: De ce țăranul este așa de inventiv, inovativ, creativ? Țăranul, tehnica populară a găsit soluții tehnice optime cu mult timp înaintea celor apărute pe planșetele, mesele cercetătorilor? Oricum am lua-o acești țărani nu sunt produsul sistemului de învățământ oficial!

5. ate: De ce acest popor este atât de religios?

6. creștini: De ce în satele românești se păstrează într-o anumită formă credințe magice ce-și au rădăcinile în culturile neolitice?

7. istorici: De ce aici în centrul Europei românii au fost de neclintit?

8. străini care ne vizitează: De ce românii încă își păstrează tradițiile într-o Europă ce-și aruncă la coșul de gunoi trecutul? De ce sași plecați în Germania sunt „văzuți” ca români și nu nemți?

9. sociologi: De ce românii, aparent conservatori, au o preocupare constantă pentru nou, un potențial de inteligență imens, au fost autorii marilor transgresiuni pe plan intelectual, pe plan filozofic?

10.1. De ce este un român cel care a fondat istoria religiilor ca știință? (este vorba de Mircea Eliade).

10.2. De ce acela care a creat teatrul deriziunii este un român? (este vorba de Eugen Ionescu).

10.3. De ce cel care a creat logica antagonismului energetic și a terțului inclus este român? (este vorba de Ștefan Lupășcu).

10.4. De ce este român Vintilă Horia care a inventat o nouă formă de roman la granița între literatură, mecanică cuantică, gândire simbolică?

10.5. De ce Andrei Șerban care a creat o formă de teatru ce transgresează toate formele de teatru, este român?

10.6. De ce românul Mircea Cantor transgresează granițele între artă, religie și gândirea simbolică?

10.7. De ce un român, Gogu Constantinescu, întemeiază o nouă știință: sonicitatea?

10.8. De ce tot un român, Henry Coandă, inventează avionul cu reacție?

10.9. De ce tot un alt român, Stefan Odobleja, este creatorul ciberneticii?

10.10. De ce Constantin Brâncuși „unul din cei mai mari creatori ai tuturor timpurilor” (Jean Cassou) este român?; „Brâncuși a fost acela care a dat epocii noastre conștiința formei pure” (Henry Moore); „Brâncuși a eliberat sculptura de preponderența imitației mecanice a naturii, a refuzat reprezentarea figurativă a realității, a preconizat exprimarea esenței lucrurilor, a vitalității formei, a creat unitatea dintre sensibil și spiritual. În opera sa el a oglindit felul de a gândi lumea al țărânului român. Prin obârșia sa țărănească și-a aflat rădăcinile adânci ale operei sale în tradițiile, miturile și funcția magică a artei populare românești. Brâncuși a relevat lumii occidentale dimensiunea sacră a realității”.

(https://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Brancuși).

10. savanții români ce contestă afirmațiile lui Nicolae Densușianu:

“ Studiind timpurile preistorice ale țărilor de la Carpați și Dunărea de Jos, o lume veche dispărută, leagănul civilizațiunei anteeleene, se înfățișează înaintea ochilor noștri. Înapoia populațiunilor cunoscute în antichitatea greco-romană sub numele de geți și daci se întinde o lungă serie de mai multe mii de ani, o istorie înmormântată a unor mari evenimente, a căror importanță a trecut departe peste orizontul acestei țări – istoria unei națiuni geniale, puternice și glorioase, care, cu mult înainte de timpurile troiane, fondase cel dintâi imperiu vast al lumii, întemeiasse prima unitate de cultură din Europa și pusese totodată bazele progresului moral și material în Asia de Apus și în Africa de Nord...

Aici la Dunărea de jos și în special în ținuturile Daciei- faptul este cert - s-a format și s-a încheat centrul cel mare și puternic al populațiunii neolitice în Europa; centrul unei rase noi de oameni, de o statură înaltă și viguroasă, cu o veche organizare patriarhală, cu idei severe religioase...

Însă noi când vorbim aici despre această întinsă și puternică invaziune neolitică în Europa, nu înțelegem nicidecum migrațiunea anacronistă a așa numiților *arii* < popoare ariene > , de cari se ocupă filologia modernă, și ale cărei concluziuni ipotetice nu se unesc nici cu rezultatele investigațiunilor arheologice, nici cu constatările științei antropologice; ci, din contra, noi avem în vedere o mișcare mult mai veche decât epoca metalelor (sau a preținșilor arieni), mișcare întâmplată cu mult înainte de migrațiunea în Europa a grecilor, a celților și a germanilor , și care a lăsat urme reale despre cultura sa anteeleena și anteceltică prin toate țările, pe cari le-a ocupat ori le-a atins.” (Nicolae Densușianu- Dacia Preistorică)

Și șirul întrebărilor poate continua delimitând în spațiul umanității un anumit *eon dogmatic central european*, ce a generat un anumit profil uman cunoscut la noi prin **caracterul românesc**; ce încă dăinuie cu toate eforturile sistemului de învățământ modern de a-l transforma, reforma, „moderniza”!

Probabil că se va spune da, dar, o mare parte din realizările românilor sunt în alte țări.

Ceea ce este adevărat, dar formația acestor mari oameni români este creația *eonului dogmatic central european*, implementat prin cei șapte ani de acasă și prin învățământul autohton care încă se mai derulează conform didacticii și pedagogiei excepțional descrisă de Toma Cocișiu. Toți aceștia cât și alți valahi sunt de fapt produsul *eonului dogmatic central european* descris de Lucian Blaga. „*Cei vechi înțelegeau prin cuvântul «eoni» perioade istorice lungi, timpuri universale. «Eon» înseamnă pentru noi o noua lume spirituală de lungă durată. Perioadele eonice se caracterizează printr-o creștere enormă a conștiinței, ele sunt mai degajate de mediul cronospațial.*” (Lucian Blaga).

Eonul dogmatic central european s-a dezvoltat în ecosistemele bazinelor hidrografice ale fluviilor: Istru, Nistru și Nipru au fost leagănul unor succesiuni de civilizații ce au creat o anumită cultură central europeană ce se întindea de la Marea Geților (Marea Neagră) până la Marea Baltă (Marea Baltică) având ca și cale lesnicioasă de comunicare de la sud la nord fluviile Bugul de Sud și Bugul de Vest.

E adevărat că mulți creatori români (valahi) au plecat, dar cei 7 ani de acasă au fost suficienți pentru a se „adăpa” la *inconștientul colectiv* de aici. Primii anii de școală, au fost suficienți pentru dezvoltarea unui anumit *intelect enstatic* și *ecstatic*, implementarea în mentalul copiilor de anumite forme de *cunoaștere paradisiace* și *luciferice*, cu un anumit tip de înțelegere a existenței lumii anorganice, vegetale, animale, umane și divine specifice eonului dogmatic cu o anumită *matrice stilistică*.

Matrice stilistică este un produs al *inconștientului colectiv*; s-a plămădit treptat mileniu după mileniu din preistorie și până azi conform leagănului de civilizație și cultură central europeană în care **elemente “organice”: neamul, limba, tradițiile, armonizarea cu mediul au fost realități existențiale de bază.**

Acest eon dogmatic a dus la creșterea enormă a conștiinței ce a permis realizări în folosul umanității, produse ale culturii instructiv educative române (valahe), care pot constitui argumente că învățământul românesc nu ar trebui să distrugă prin reformele de împrumut această resursă educațională ancestrală de o deosebită valoare pentru omenire.

Privitor la faptul că nu le apreciem realizările acestor români (vlahi)? Nu trebuie să ne mire, am fost și suntem educați să apreciem tot ceea ce este străin! Nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că, în ultimul mileniu, elita politică a fost de cele mai multe ori străină sau înstrăinată, formată în dispreț față de țaran și ceea ce realiza el; ca urmare nu puteau aprecia ce vedeau la tot pasul în lumea satului, pe care de cele mai multe ori îl ocoleau. Chiar dacă au fost personalități străine, care au încercat să promoveze valorile poporului, nu s-a avut succesul așteptat în lumea intelectualilor. De exemplu unele inițiate ale Reginei Elisabeta și Reginei Maria, cu insistențe deosebite nu au avut succesul așteptat. Și-n prezent avem un exemplu privind dificultatea acceptării de către lumea cultă a ceea ce este specific românesc: de exemplu *iile țărăncilor*, nu au fost acceptate să fie purtate în mod obișnuit, până când străini nu le-au impus în rândul lumii culte.

Ar mai fi o scuză a firescului autohton: românii au dus în alte părți ale lumii ceea ce aici era obișnuit, făcea parte din felul de a fi a *eonului dogmatic al Europei Centrale*, iar acolo pe unde le-au dus era ceva deosebit, excepțional (aspect vizibil la Constantin Brâncuși).

În trilogiile lui Lucian Blaga: „Trilogia cunoașterii”, „Trilogia culturii”, „Trilogia valorilor” și „Trilogia cosmologică” vom găsi răspunsurile la numeroasele întrebări ce frământă azi societatea românească: De ce sunt românii (valahii) altfel?

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN FORMAREA DEZVOLTATEA ARMONIOASĂ A COPIILOR

Prof. inv. primar Cormoș Eniko, Școala Gimnazială "Ovidiu Hulea" Aiud

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

Activitățile extracurriculare organizate împreună cu elevii au conținut cultural, artistic, spiritual, științific, tehnico-aplicativ, sportiv sau sunt simple activități de joc sau de participare la viața și activitatea comunității locale.

Spectacolele constituie activitatea extracurriculară prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului.

În acest an școlar am vizionat piesa de teatru "Jack și vrejul de fasole", la Teatrul Ariel din Târgu Mureș. Copiii au urmărit cu mult interes spectacolul, l-au urmat cu multă curiozitate și atenție pe Jack în toate aventurile sale. Au fost încântați și au apreciat mult munca și prestația actorilor.

Parteneriatele ajută elevii să aibă succes la școală și mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediul, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc. Anul acesta am avut parteneriate cu două școli din țară, cu Grădinița Primii pași din Aiud, cu biserica din localitate și cu Biblioteca Orășenescă Liviu Rebreanu.

Prezint în continuare, pe scurt, Proiectul educativ "Aiud - orașul meu curat!", proiect derulat în parteneriat cu Grădinița Primii pași din Aiud.

Domeniul și tipul de educație în care se încadrează:

EDUCAȚIE INTERDISCIPLINARĂ: *Educație ecologică, Educație civică, Educație artistico-plastică*

c.) Tipul de proiect: local.

CONTEXT

Cea mai mare bogăție a oamenilor este formată din: apă limpede, aer curat, plante și animale sănătoase. Toate acestea contribuie la o viață sănătoasă și armonioasă pentru oameni. Încă de la o vârstă fragedă copiii trebuie să învețe să respecte legile naturii, ei fiind ajutați să descifreze și să își însușească ABC-ul ecologiei, să înțeleagă necesitatea protecției mediului, a ocrotirii naturii. Copiii trebuie învățați cum să contribuie la refacerea naturii, menținând curățenia și îngrijind frumusețile ei, să învețe că oricine poate lupta împotriva poluării dacă adoptă câteva măsuri și astfel, ocrotind natura se ocrotesc pe ei înșiși.

Proiectul vizează realizarea de activități instructiv-educative și extracurriculare cu scopul de a informa și a conștientiza preșcolarii, elevii, cadrele didactice, părinții și comunitățile locale în legătură cu problemele actuale ale mediului.

DESCRIEREA PROIECTULUI

Scop:

Cultivarea dragostei, respectului și prețuirii față de natura înconjurătoare, transmiterii informațiilor/exemplelor necesare pentru a conștientiza importanța ocrotirii/ protejării mediului și a menținerii curățeniei mediului; stimularea potențialului artistic și creativ al copiilor din învățământul preșcolar și primar.

Obiective:

- Înțelegerea relației dintre om și mediu, interdependența dintre calitatea mediului și calitatea vieții;
- Dezvoltarea atitudinilor și a abilităților copiilor privind păstrarea și îngrijirea mediului;
- Educarea în spiritul dragostei pentru natură;
- Conștientizarea impactului dezvoltării economice asupra mediului înconjurător.

Activități desfășurate:

- Biodiversitatea pe înțelesul celor mici.
Pământul–planeta fericită. Concurs artistico-plastic.
Așa DA! Așa NU!

Verde în orașul meu. Realizarea unor activități având ca tema spațiile verzi din localitatea natală.

Copiii s-au implicat cu mult interes în activități și au colaborat, conlucrat pentru atingerea obiectivelor propuse.

Activitățile extracurriculare mai sus prezentate sunt un real sprijin în dezvoltarea personalității elevilor, sunt apreciate atât de către copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care :

- ✓ valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor;
- ✓ organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor, contribuind la optimizarea procesului de învățământ ;
- ✓ formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ ;
- ✓ copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă;
- ✓ participarea este liber consimțită, necodificată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută;
- ✓ au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup;
- ✓ sunt caracterizate de optimism și umor;
- ✓ creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților;
- ✓ urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ;
- ✓ contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Concluzii

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed- back pozitiv.

Bibliografie:

1. Adina, Băran-Pescaru, Adina- 2004, Parteneriat în educație, Aramis Print, București;
2. Competențe cheie pentru Educația pe tot parcursul vieții, Cadru european de referință, noiembrie 2004.

EDUCAȚIA ȘI VALENȚELE EI

Prof. Mihălțan Maria, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Importanța educației a prevalat întotdeauna în favoarea formării unor cetățeni instruiți și evaluați, indiferent de specificul și caracteristicile societăților cărora aparțineau. O societate al cărei viitor se asigura prin lupte și războaie, impunea o educație războinică, instruia luptători și căuta tehnici și metode de stăpânire a abilităților specifice. O societate în care viitorul era asigurat prin negocieri și colaborări, impunea o educație prin care erau cultivate și dezvoltate abilitățile de diplomatie. O societate ce trăia prin intermediul comerțului și schimbului de mărfuri, își educa tinerii astfel încât să facă față cerințelor. Indiferent de momentul istoric și specificul social, importanța educației s-a manifestat permanent. Diferă tehnicile și metodele de aplicare și scopurile luate drept țință.

Educația se realizează la nivelul familiei, al mediului în care ne naștem și creștem, și în sistem instituționalizat, școli și instituții. Primul factor care formează o persoană este familia. Familia este mediul în care se exercită o influență imensă asupra individului, chiar și în mod indirect. Aici se pun bazele primelor conduite, familia fiind cea care formează, mai mult decât să informeze.

La nivelul școlii, educația se realizează prin metode sistematice și continue, ce au rolul de a forma, dezvolta, descoperi aptitudini, atitudini și conduite.

Instituțiile culturale, mass-media, asociațiile de copii și tineret, societățile caritabile, organizațiile nonguvernamentale, toate pot susține procesul de educare și instruire într-un mod benefic, venind în sprijinul școlii.

Toate aceste moduri prin care se realizează educație trebuie să se afle într-un raport de colaborare, astfel încât rezultatul să se amprenteze asupra societății într-un mod firesc, iar nivelul educației să fie unul ridicat. O societate ai cărei membrii au curențe în educație, este o societate fără speranță spre un viitor bun, o societate în care nu se pot institui reguli ce au ca rol evoluția și dezvoltarea individuală și colectivă.

Importanța educației în cazul societății noastre este uriașă. O generație educată, instruită, căreia i s-au transmis valorile morale, culturale și istorice, poate duce mai departe moștenirea primită de la predecesori și poate da șansa viitorului spre mai bine. O societate educată poate face diferența între bine și rău, între influențele negative și cele pozitive.

A educa înseamnă a instrui, a forma, a dezvolta. Etimologic, termenul provine fie din latinescul „**educō – educare**” care înseamnă a **îngriji, a crește**, fie din „**educō – educere**” care se traduce prin a duce, a **conduce**, a scoate. Se pare că ambele căi etimologice sunt corecte, ramificațiile semantice conducând la înțelesul actual al termenului. Un om educat va avea capacitatea de a răspunde nevoilor și situațiilor complexe. Va putea conștientiza situațiile noi, nevoile individuale și colective, va dobândi o mai mare sensibilitate în fața unei situații de blocaj, găsind soluții optime.

Educația formală se realizează în instituțiile de învățământ și are scopul de a introduce elevii progresiv în paradigmele cunoașterii și de a le transfera tehnici prin care își vor asigura o anumită autonomie educativă. Acest tip de educație necesită un grup de specialiști care pregătește modul elaborat și bine eșalonat în care se face transferul de informație. Educația formală asigură asimilarea de cunoștințe și facilitează dezvoltarea unor capacități, atitudini și aptitudini necesare individului în vederea introducerii sale în societate. Acest tip de educație este influențată de contextul social și politic. Importanța educației formale este aceea de a transmite mai departe moștenirea istorică și culturală și de a asigura formarea profesională.

Educația formală se realizează prin intermediul școlii și al cadrelor didactice. Profesorul are libertatea și posibilitatea de a opta pentru metodele și tehnicile considerate cele mai bune, în vederea educării noilor generații. Prin educarea formală se transferă elevilor identitate socială, sunt

localizați istoric și cultural, dobândesc cunoștințe care au rolul de a le facilita dezvoltarea personală și profesională, de a se realiza ca indivizi și de a se integra social.

Rolul și importanța educației formale:

- introducerea în tainele muncii intelectuale organizate
- posibilitatea de a formaliza cunoștințe
- recunoașterea informațiilor dobândite
- concretizarea informațiilor dobândite în alte modalități educative

Educația nonformală se realizează în afara clasei, activități extra- para- perișcolare și prin intermediul activităților opționale sau facultative. Nonformal înseamnă mai puțin formalizat sau neformalizat, însă cu efecte formative. Importanța educației nonformale este aceea de a veni în întâmpinarea intereselor variate și individuale ale elevilor și se caracterizează prin flexibilitate. Este un tip de educație cu mari plusuri, deoarece dă șansa de a descoperii înclinații și preocupări diverse, îi susține pe cei care doresc să dezvolte sectoare particulare de activitate, ajută la exploatarea resurselor personale și locale, susține alfabetizarea, desăvârșește profesional și sprijină ideea de educație pentru sănătate. Este educația ce se poate aplica și celor cu șanse mai mici de a urma cursurile unei școli normale. Aici poate fi vorba despre izolați, locuitorii zonelor retrase, tineri în derivă, persoane cu nevoi speciale. Pentru ca rezultatele acestui tip de educație să dea roade, ar trebui aplicată în combinație cu sistemul instituționalizat.

Rolul și importanța educației nonformale

- răspunde necesităților de acțiune
- permite extragerea cunoștințelor din practică
- facilitează contactul cu noi informații

Educația informală este educația cu care se confruntă orice persoana în viața de toate zilele. Aici sunt incluse toate informațiile neintenționate, difuze, voluminoase. Informațiile vin într-un val neselectat, neorganizat și neprelucrat din punct de vedere pedagogic. Acest tip de educație aduce date ce sunt introduse în mod inconștient în gândirea și comportamentul indivizilor, în împrejurări și contacte spontane.

Cele mai semnificative mesaje informale sunt emise de mass-media. O informație obținută prin mass-media devine funcțională în momentul în care este integrată, conexată și valorificată în contextul sistemului de valori deja dobândit anterior de fiecare individ. În cazul educației informale, inițiativa învățării revine fiecăruia în parte. În funcție de fondul și pregătirea deja existente, noua informație devine sau nu funcțională. Astfel apar paliere de emisiuni și filme urmărite și apreciate doar de o anumită categorie socială, în care se regăsesc. Rolul mass-mediei este de a acoperi o plajă cât mai amplă de teme și de a evita pe cât posibil cultivarea unor informații ce duc la formarea unor păături sociale cu un nivel educativ minim. Societatea se poate influența prin intermediul mass-mediei atât în sens bun, cât și în sens rău.

Rolul și importanța educației informale

- sensibilizarea la contactul cu mediul social
- posibilitatea transferului de la un interes circumstanțial la unul mai cuprinzător
- posibilitatea de a gestiona propriul proces de formare
- libertatea realizării de proiecte

Lumea contemporană a condus la apariția unor curente și idei ce au dat naștere unui evantai de tipuri de educație. Aici se încadrează educația pentru pace, pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului, educația ecologică, educația economică și casnică modernă, educația demografică, educația pentru comunicare, educația nutrițională, educația pentru sănătate, educația pentru timpul liber. Toate aceste ramuri, vin în susținerea preocupărilor de bază ale educației și conduc spre formarea unor indivizi liberi, deschiși, instruiți și evoluți.

Bibliografie:

Elena Dimitriu-Tiron, “Dimensiunile Educației Contemporane”, Institutul European, Iași, 2005
G.Vaideanu, “Pedagogie”, Ghid pentru profesori, Edit. Universității “Al.I.Cuza”, Iași, 1986
Cucoș, Constantin, ”Pedagogie”, Edit. Polirom, Iasi,1996

ELEVII ȘI PRIETENII LOR: STUDIU DE CAZ

Bibliotecar Birz Lucreția, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

În cadrul proiectului „**Prietenia – realitate sau ficțiune**” derulat în anul școlar 2017-2018, una dintre activitățile incluse în proiect a fost realizarea unui studiu sociologic în rândul elevilor din cadrul școlile partenere.

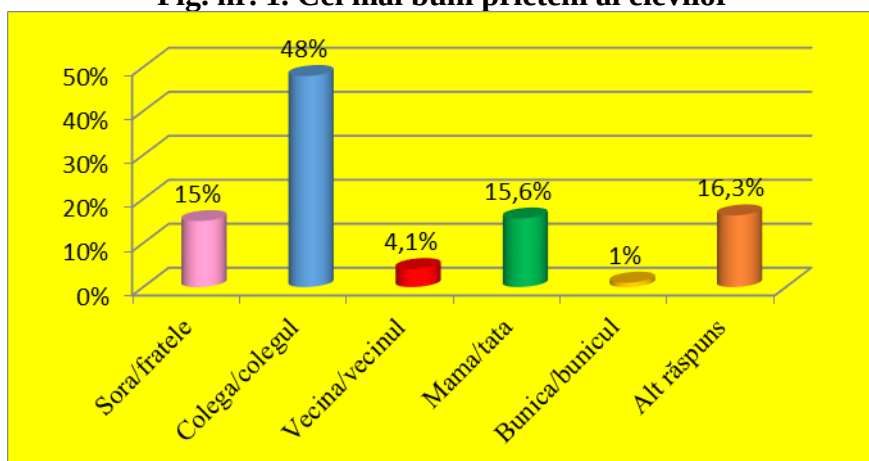
Partenerii proiectului au fost: Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia; Asociația Bibliotecarilor din România – Filiala Alba; Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud; Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” Blaj; Colegiul Tehnic „Ion D. Lăzărescu” Cugir; Colegiul Tehnic „Apulum” Alba Iulia; Colegiul Tehnic „Alexandru Domșa” Alba Iulia; Colegiul Tehnic Aiud; Liceul „Horea, Cloșca și Crișan” Abrud; Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș; Liceul Tehnologic Ocna Mureș; Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia; Școala Gimnazială nr. 2 Sebeș; Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj; Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud; Școala Gimnazială Roșia de Secaș.

Cercetarea a fost realizată prin intermediul anchetei pe bază de chestionar și a avut ca și obiective: identificarea persoanelor pe care elevii îi consideră cei mai buni prieteni; identificarea motivelor pentru care elevii îi consideră cei mai buni prieteni; identificarea importanței acordate de elevi prietenilor reali, dar și prietenilor virtuali; cunoașterea așteptărilor pe care le au elevii de la prietenii lor; identificarea frecvenței cu care elevii obișnuiesc să-și întâlnească prietenii; cunoașterea activităților desfășurate de elevi împreună cu prietenii lor; identificarea semnificației atribuite de elevi pentru sintagma „*prieten apropiat*”; cunoașterea portretului prietenului ideal în viziunea elevilor.

La cercetare au participat 294 de elevi, dintre care, 62,2% sunt elevi de gimnaziu, iar 57,8%, elevi de liceu, 64% sunt fete, iar 36% sunt băieți.

Cei mai buni prieteni ai elevilor sunt: colegii, 48% dintre elevii chestionați afirmând acest lucru; mama sau tata, 15,6% dintre elevi afirmând acest lucru; fratele sau sora, 15% dintre elevi menționând acest lucru; vecinii, cu 4,1% răspunsuri sau bunicii, cu 1% răspunsuri; 16,3% dintre elevi au optat pentru varianta „*Alt răspuns*”: văr/verișoară, animal de companie, eu înșami. (a se vedea fig. nr. 1)

Fig. nr. 1. Cei mai buni prieteni ai elevilor

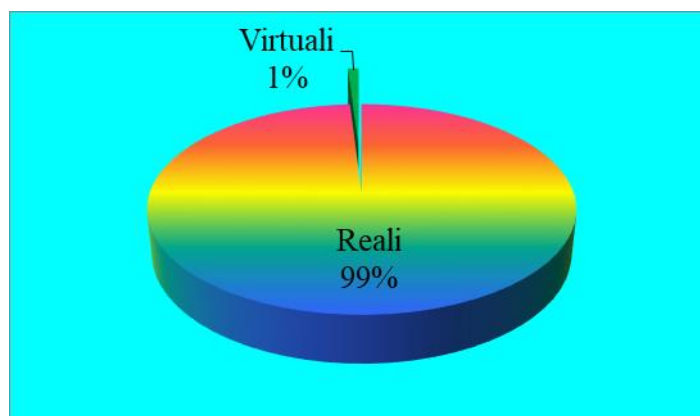

Motivele pentru care elevii îl consideră pe cineva ca fiind „*cel mai bun prieten*” sunt: este sincer, iubitor, înțelegător, iertător, de încredere, bun la suflet, dar și un bun ascultător. El sau ea nu judecă, mă respectă și mă susține, mă ajută și îmi oferă sfaturi, mă face să zâmbesc și mă iubește necondiționat.

„Cel mai bun prieten” este alături de mine la bine și la rău, ne cunoaștem de mult timp, mă acceptă așa cum sunt, cu bune și cu rele, este cel care mă cunoaște cel mai bine dintre toți, putem vorbi despre orice, avem aceleași interese și petrecem timp împreună.

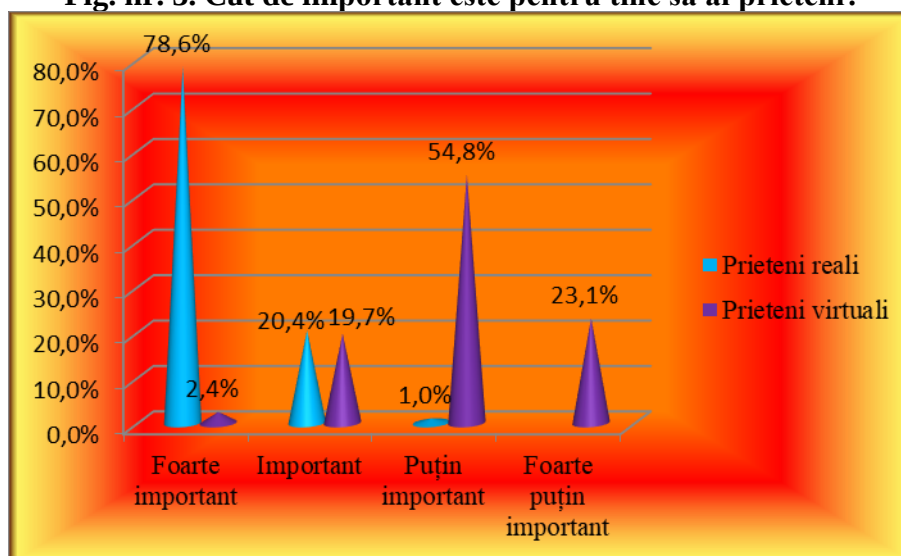
Cu toată evoluția tehnologică și cu multitudinea rețelelor de socializare, elevii de astăzi, preferă să aibă prieteni reali, 99% dintre elevii chestionați afirmând acest lucru. (a se vedea figura nr. 2)

Fig. nr. 2. Prieteni preferați

Așa cum se poate observa în figura nr. 3, 78,6% dintre elevii chestionați, au afirmat că pentru ei este foarte important să aibă prieteni reali, în timp ce 54,8% și respectiv 23,1% dintre elevi au afirmat că pentru ei este puțin important, respectiv foarte puțin important să aibă prieteni virtuali.

Fig. nr. 3. Cât de important este pentru tine să ai prieteni?

De la prietenii reali, principalele așteptări ar fi: să fie sinceri, să fie mereu alături, să ajute la nevoie, să fie înțelegători, să fie de încredere, să respecte și să petreacă timp împreună.

De asemenea, elevii așteaptă ca prietenii lor reali să îi accepte exact așa cum sunt, să aibă încredere în ei, să aibă bun simț, să îi asculte la nevoie, să nu-i bârfească sau să-i dezamăgească, să nu-i judece, să fie prieteni în adevăratul sens al cuvântului, să nu se schimbe, să aibă simțul umorului, să-i iubească, să fie modești, să aibă multe lucruri în comun, să fie comunicativi și să rămână prieteni. Sunt și elevi, care au menționat că nu au nici o așteptare de la prietenii lor reali.

La întrebarea „Ce așteptări ai de la prietenii tăi virtuali?”, 23 dintre elevii chestionați au afirmat că nu cred în prietenii virtuale, iar 76 au menționat că nu au nici o așteptare.

Printre cele mai frecvente așteptările emise de elevi față de prietenii lor virtuali se numără: să povestim, să fie sinceri, să aibă bun simț, să răspundă la mesaje, să mă susțină la nevoie, să ne cunoaștem/întâlnim și în realitate.

De asemenea, elevii așteaptă ca prietenii lor virtuali să le fie alături în jocurile online, să fie respectuoși în convorbirile online, să le dea like-uri, să aibă simțul umorului, să îi asculte la nevoie, să nu-i judece după aparențe, să nu-i uite, să nu-i bârfească, să aibă aceleași hobby-uri, să le respecte intimitatea, să nu-i șantajeze, să fie prietenoși și să nu se supere din orice

Întrebați ce nu-și doresc de la prietenii lor, cei mai mulți dintre elevii chestionați nu-și doresc să fie mințiți, trădați, bârfiți, lăsați singuri la greu sau să aibă prieteni falși.

De asemenea, nu se dorește cearta cu prietenii, ca aceștia să-i jignească și să-i folosească spre binele lor, nu vor să fie înlocuiți, ignorați, nerespectați, să se rădă de ei sau ca prietenii să aibă secrete față de ei.

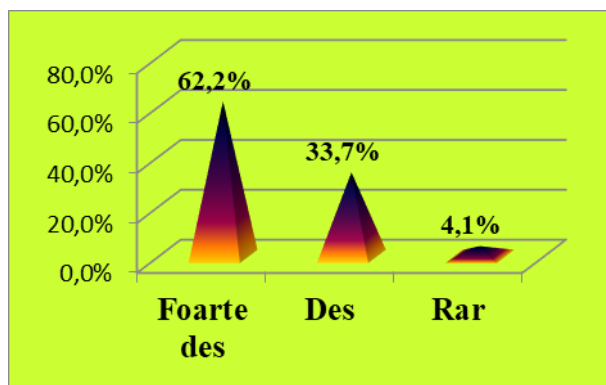
Nu sunt doriți nici prietenii răutăcioși sau neînțelecători, cei care se comportă cu agresivitate, sunt impulsivi, cei care judecă, invidiază sau sunt superficiali.

Sunt elevi care nu vor ca prietenii lor să plece departe sau să se schimbe, să fumeze, să fie aroganți și narcisiști, cei care nu se respectă pe ei înșiși, sunt posesivi și nu le acceptă defectele, nu le place să-și petreacă timpul împreună, nu spun deschis ceea ce-i deranjează, îi consideră prieteni falși și nu-i ascultă atunci când au nevoie.

Sunt și elevi care nu apreciază să li se acorde prea mare atenție din partea prietenilor sau care sunt deranjați de faptul că sunt neglijați sau nu sunt ascultați atunci când au nevoie, care nu vor prieteni imaturi, care fac lucruri ilegale și care obișnuiesc să-și încalce promisiunile făcute.

La întrebarea „Cât de des te întâlnești cu prietenii tăi reali?”, 62,2% dintre elevii chestionați au afirmat că obișnuiesc să se întâlnească foarte des, 33,7% obișnuiesc să se întâlnească des, iar 4,1% se întâlnesc mai rar. (a se vedea figura nr. 4)

Fig. nr. 4. Cât de des te întâlnești cu prietenii tăi reali?

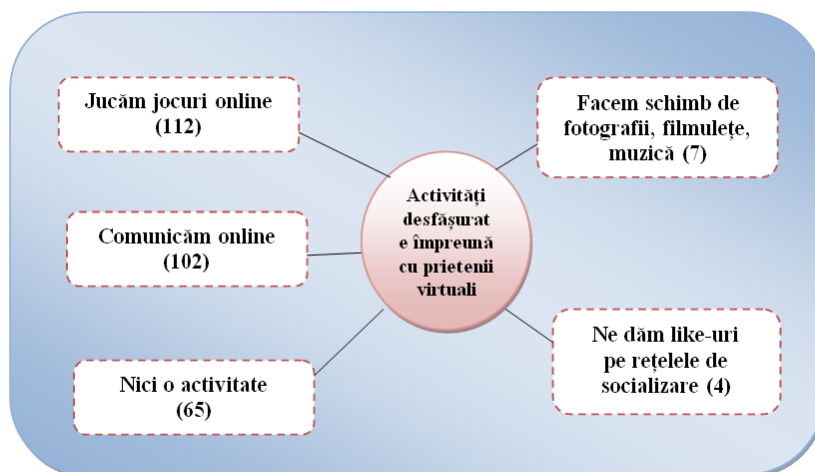

Printre activitățile cele mai frecvent desfășurate de elevi împreună cu prietenii reali, se numără: ieșiri pe afară/plimbări prin oraș, diverse jocuri, discuții/povestiri, desfășurarea unor activități sportive, ieșiri la terasă/restaurant.

Alte activități desfășurate ar fi: vizionări de filme, plimbări în natură/drumeții, plimbări cu bicicleta, mici glume, distracții, mersul la cinema, ascultatul muzicii, vizitele, învățatul/făcutul temelor, practicarea dansului, mersul în excursii, la petreceri, realizarea de fotografii, se ajută la nevoie, cântă, gătesc, se plimbă cu rolele, citesc, dezbat cărți, merg la festivaluri sau la teatru, organizează petreceri, fac cumpărături, desenează, compun poezii și scriu în jurnale.

Cu prietenii virtuali, elevii obișnuiesc să joace jocuri online, să comunice online, să facă schimburi de fotografii, filmulețe, muzică, sau să-și dea like-uri pe rețelele de socializare. Sunt și elevi care au menționat că nu desfășoară nici o activitate împreună cu prietenii lor virtuali. (a se vedea figura nr. 5)

Fig. nr. 5. Ce fel de activități desfășori împreună cu prietenii tăi virtuali?

„**Prietenul apropiat**” în viziunea elevilor, este cel care e mereu acolo pentru mine, atât la bine, cât și la rău, este persoana căreia i-aș putea spune tot, fără teama de a fi judecat, acea persoană în care pot să am încredere mereu, care mă înțelege, ne cunoaștem foarte bine și ne susținem/ajutăm reciproc, este un prieten foarte bun, ca o soră/frate sau membru al familiei.

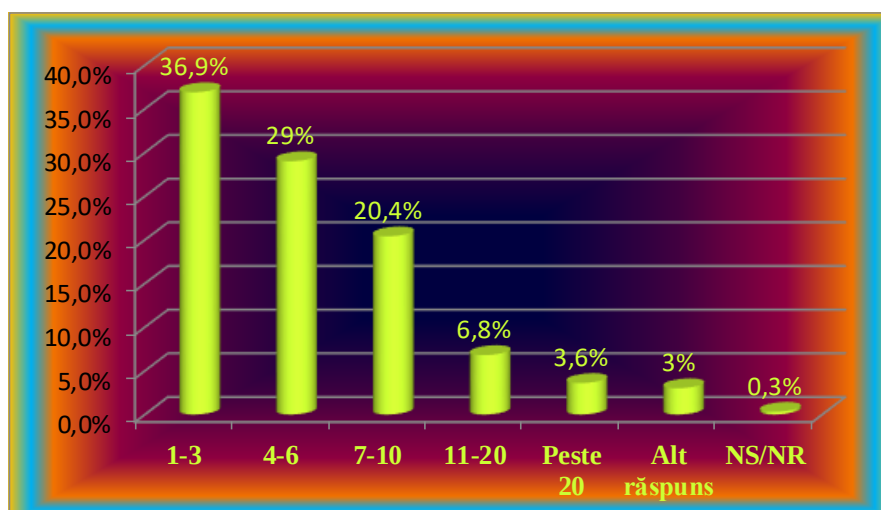
De asemenea, prieten apropiat poate fi considerat cineva cu care ies/mă întâlnesc foarte des, cel care îmi cunoaște aproape toate secretele și le păstrează, cineva cu care pot vorbi despre orice, ține la mine, mă acceptă așa cum sunt, ne înțelegem bine, avem lucruri în comun, un prieten cu care pot fi eu însumi, acel cineva care mă ajută să fiu cea mai bună versiune a mea.

Pentru unii elevi, prieten apropiat înseamnă o persoană care le atrage atenția atunci când greșesc, este îngăduitoare, îi ascultă, în preajma ei se simt confortabil, își face timp pentru ei, o persoană care își deschide sufletul în fața lor, împreună au trecut prin multe.

Prieten apropiat, mai poate fi considera acel cineva care mă suportă și îmi respectă tăcerea, cineva care se gândește și la mine, crede în mine și atunci când toți ceilalți nu fac acest lucru și care mă iubește atunci când eu nu mă pot iubi.

Întrebați câți prieteni apropiați au, majoritatea elevilor chestionați, adică 36,9%, au afirmat că au între 1 și 3 prieteni apropiați, 29% dintre elevi au declarat că au între 4 și 6 prieteni apropiați, 20,4% au între 7 și 10 prieteni apropiați, 6,8% au între 11 și 20 de prieteni apropiați, iar 3,6% au menționat că au mai mult de 20 de prieteni apropiați. (a se vedea figura nr. 6)

Fig. nr. 6. Câți prieteni apropiați ai?

Pe baza răspunsurilor primite de la elevii chestionați am creionat următorul portret al prietenului ideal. Elementele definitorii ale prietenului ideal sunt: sinceritatea, înțelegerea, încrederea, simțul umorului, alături la bine și la rău, respectul/politețea, generozitatea, ajutorul la nevoie. Alte elemente cărora elevii le-au acordat o importanță moderată sunt: inteligența, sociabilitatea, interesele comune, frumusețea, bun ascultător, iubitor, vesel, creativ, caracter asemănător, bun sfătuitor, mă acceptă așa cum sunt, răbdător, matur.

Pentru unii elevi, deși ponderea este mai redusă, mai contează și următoarele caracteristici: nu judecă, nu este bârfitor, este calm, optimist, interesat de cunoaștere, adaptabil, curajos, ambițios, înțelept, sensibil, carismatic, îmi dorește binele, mă ajută să fiu o persoană mai bună, este atipic, independent, punctual, harnic, îngrijit, discret, modest, se bucură pentru reușitele mele, cu el pot fi eu însămi și nu se supără din orice.

ORGANIZAREA SPAȚIULUI EDUCAȚIONAL DIN GRĂDINIȚĂ

*Prof. învă. preșcolar Matei Aniela Ioana
Școala Gimnazială Emil Racoviță Gîrda de Sus-
structură GPN Ghețar*

Mediul de joacă reprezintă **contextul material** în care se desfășoară activitatea de joc a copilului. Este foarte important modul în care este amenajat spațiul de joacă al copilului, mesajele pe care acest spațiu le transmite copilului.

În mediul de învățare se operează o distincție importantă: distincția între mediul (ambianța) adultului și mediul (ambianța) copilului. Această diferențiere a fost determinată de intrarea în câmpul conștiinței a unui fapt aparent banal, evident, dar care a fost mult timp complet trecut cu vederea: datorită deosebirilor de înălțime, posibilitate de mișcare, rol și evenimente trăite, adulții și copiii care evoluează în același cadru ambiant achiziționează, în fapt, experiențe vizuale și spațiale diferite.

În momentul în care se trece la organizarea mediului de învățare trebuie avută în vedere îndeplinirea a trei sarcini de bază: organizarea spațiului, plasarea în spațiu a materialelor de învățare și aranjarea acestor materiale în funcție de scopul urmărit.

Copilul preșcolar intră în contact cu un spațiu nou, diferit, special amenajat pentru copii. Este important ca educatoarea să amenajeze spațiul astfel încât acesta să transmit copilului mesaje cu suport educativ. Copiii învață prin joc iar învățarea eficientă este dependentă de mediul învățării.

Caracteristici ale spațiului:

- Caracteristici de ordin general: căldura, estetica spațiului, lumina;
- Caracteristici particulare: amenajări, sectorizări, ordonări, materiale utilizate.

Organizarea spațiului se referă la aranjarea mobilierului grupei în așa fel încât să se creeze atât spații pentru învățare, cât și spații pentru mișcare. Felul în care sunt concepute aceste spații va influența comportamentul copiilor în clasa respectivă: activismul sau instabilitatea lor, pasivitatea sau dorința de cooperare, interacțiunea între copii, atenția față de activitatea de învățare desfășurată.

Plasarea materialelor de învățare înseamnă așezarea acestora astfel încât copiii să le poată utiliza în mod efectiv în timpul activităților din clasă. Aceste materiale sunt plasate temporar, în locuri dinainte planificate și pe intervale variate de timp, în funcție de sarcina de învățare.

Aranjarea materialelor de învățare înseamnă plasarea acestora astfel încât să fie percepute bine de copii, mai ales din punct de vedere al utilității. O expunere de materiale care să le reliefeze calitățile constituie o continuă sugerare asupra utilizării lor în activitățile lor desfășurate în clasă.

În amenajarea ambientului educațional trebuie luate în considerare câteva elemente de bază:

- spațiul fizic efectiv disponibil: mărimea camerei, luminozitatea;
- numărul de copii și vârsta lor;

- obiectivele educaționale ale anului școlar și activitățile corespondente, activitățile opționale;
- culori și lucruri care plac atât profesorului, cât și copiilor și pe care se pun de acord în a le folosi.

Bogăția alternativelor de joc oferă copilului **sprijin în activitățile individuale** și premise dezvoltării limbajului deoarece în joc copiii comunică între ei și cu educatoarea. Mediul în care își desfășoară activitatea copilul preșcolar trebuie să favorizeze **jocul liber**, ales de copil din opțiunile pe care i le oferă mediul din sala de clasă. Copilul are posibilitatea de a-și manifesta în joc creativitatea.

Spațiul amenajat educativ învață copilul să aleagă și să decidă: prin explorarea posibilităților, opțiunea pentru un joc/jucărie, copilul își formează și apoi își îmbogățește experiența proprie, ia decizii și își asumă responsabilitatea acestora.

Prin alegerea, dintre toate opțiunile, a unui joc, se dezvoltă independența copilului – numai el este cel care știe de ce a ales acel joc dintre atâtea altele și se bucură de jocul ales. **Opțiunea copilului îi atrage acestuia și responsabilitatea:** dacă un copil a ales să se joace cu un borcan de vopsea și îl varsă pe jos pentru că a părăsit spațiul special amenajat jocului cu vopsele, educatorul trebuie să intervină **cu o măsură educativă**. Măsurile educative nu au rol punitiv ci doar de educare: copilul va fi pus să curețe vopseaua de pe jos. Mediul de joacă trebuie să fie, de asemenea, **confortabil, primitiv, securizat și stimulator**. Educatoarea poate crea aceste condiții de mediu atunci când își cunoaște foarte bine copiii de la grupă.

Educatoarea trebuie să acorde copilului un sprijin pozitiv și adecvat: dacă un copil greșește acesta nu va fi criticat ci îndrumat cu tact și cu răbdare să își reia activitatea și să reușească. De exemplu, dacă un copil construiește un turn din cuburi. Anticipând succesul pune ultimul cub în vârf, însă, nu face alegerea potrivită; alege un cub prea mare și turnul se prăbușește. Este dezamăgit și privește speriat la educatoare.

Un mediu structurat adecvat, cu material suficient, va stimula copilul în alegerea celui mai potrivit joc pentru el și îi va facilita formarea cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor necesare unei adaptări eficiente.

Datorită diferențelor de mărime, rol, tipuri de mișcare și experiență, adultul și copiii percep diferit același mediu vizual și spațial; într-o cameră ei ocupă spații diferite, văd altfel același mediu și percep în mod diferit ambianța. Astfel, toate materialele destinate utilizării de către copii trebuie să fie așezate la îndemâna acestora pentru ca ei să le poată atinge, manipula ori, cel puțin, să le aibă permanent în câmpul vizual.

Materialele pe care copilul nu le poate vedea fie că sunt în afara câmpului său vizual, fie se află închise în dulapuri și cabinete care aparțin adultului. Materialele așezate prea sus nu-l interesează pe copil, dar cu toate acestea și spațiul acesta, aflat pe verticala camerei poate fi utilizat în anumite momente în beneficiul celor mici. Zona superioară a pereților poate fi utilizată pentru tablouri complexe, ce ilustrează teme mari prevăzute în programă: anotimpuri, viețuitoare etc. La momentul potrivit, li se va atrage atenția copiilor asupra câte unui element existent în tablou.

Amenajarea grupei sau împărțirea spațiului orizontal trebuie să cuprindă trei sarcini: organizarea spațială, procurarea materialelor de învățare și aranjarea acestor materiale.

Existența ariilor de stimulare este justificată și compatibilă cu nevoile copilului, dar și ale adultului. Activitatea, mai ales una dificilă, se desfășoară mai eficient în interiorul unor asemenea rutine ce oferă un anumit confort: mediul este securizat, nu intervin modificări esențiale.

În mediul de joacă se activează și se dezvoltă relațiile sociale ale copilului cu egalii săi și cu educatoarea. Relațiile copiilor în joc sunt libere; rolul educatoarei este de a orienta, indirect, aceste relații spre comunicare, cooperare, colaborare, respect, negociere, acceptare, toleranță. ariile stimulativă sunt spații educative care stimulează dezvoltarea copiilor prin propunerile de joc pe care le oferă acestuia.

Ariile de stimulare pot fi organizate pentru:

1. *Activități fundamentale umane cu care dorim să familiarizăm copilul* (cunoaștere, comunicare, manevrare, mânguire a obiectelor, identificare cu rolurile sociale, de mișcare);

- Se amenajează spații de construcții de cuburi, arii de știință, pentru jocuri de rol, arte plastic, jocuri de curte (sport, nisip și apă)

2. *Influența educativă planificată*

- Ariile stimulative sunt construite în funcție de nevoile copiilor din grupă, pe care educatoarea le cunoaște și de resursele de care dispune.

3. *Asigurarea individualizării educației*

- Individualizarea educației prin joc se poate face atât față în față cu copilul cât și în grupe spontane sau organizate.

În spațiul unei arii joaca copiilor poate fi supravegheată, analizată și îndrumată indirect, pentru a oferi ocazii de dezvoltare. Cadrul de joc trebuie să țină cont și de particularitățile copilului. Educatoarea trebuie să cunoască inițial aspecte privind nivelul, ritmul și stilul de joacă, modalitățile de asimilare și de învățare.

Trebuie deci cunoscute aspect privind **psiho - motricitatea, limbajul, socio – afectivitatea fiecărui copil în parte.**

Sectorizarea oferă posibilitatea de a organiza mediul astfel încât să fie facilitate posibilitățile copiilor de a-și antrena capacitățile și competențele prin joc: capacitatea de a lua rapid decizii, de a-și asuma responsabilități, aptitudinile exploratorii, aptitudinile de comunicare, respectul față de propria persoană și față de ceilalți, aptitudini de colaborare, rezolvarea de probleme, etc.

4. *Asigurarea unui spațiu de exersare a relațiilor sociale*

- Se urmărește dezvoltarea unor comportamente pro - sociale, construirea unor relații pozitive.

5. *Facilitarea observării comportamentelor, aptitudinilor și atitudinilor copilului*

- Educatoarea trebuie să observe comportamentul de joc al copilului și atitudinea acestuia în timpul jocului, pentru a interveni atunci când este necesar.

6. *Asigurarea unui raport optim între libertate și autoritate.*

- Copilul este liber să își exprime opțiunea de joc. Această libertate este totuși controlată de educatoare prin modul în care aceasta așează lucrurile în spațiu, cunoaște copiii și îi îndrumă indirect spre alegerea celei mai potrivite forme de joc,

Autoritatea educatoarei este o formă de parteneriat cu copilul: ea este cea care propune un tip de acțiune și cea care devine parteneră în jocul copilului și controlează indirect activitățile. Controlul este asigurat prin grija permanentă față de copii prin observarea jocului acestora și prin evaluarea permanentă a nevoilor acestora.

Etapale amenajării ariilor de stimulare sunt:

- Evaluarea inițială a fiecărui copil în parte și a grupei de copii;
- Evaluarea inițială a resurselor și posibilităților;
- Elaborarea planificărilor;
- Amenajarea propriu-zisă a ariei;
- Cunoașterea ariilor împreună cu copiii:

- Stabilirea regulilor de activitate și de ordine

- Stabilirea obiectivelor generale și operaționale și aducerea acestora la cunoștința copiilor într-o formă adecvată nivelului și posibilităților de înțelegere a acestora.

Exemple de cerințe /obiective:

Aria Bibliotecă: aici vorbim în șoaptă, aici ne putem odihni, punem întotdeauna la loc cărțile, avem grijă la foi și la colțuri (se formulează întotdeauna pozitiv)

- Programul zilnic și evaluarea permanentă
- Reamenajări (schimbări ale ariilor, ale jucăriilor)
- Dezvoltarea parteneriatului educativ (părinți și membrii ai comunității)

Avantajele ariilor de stimulare sunt:

1. Împărțirea în arii de stimulare reprezintă o împărțire după ariile de interes ale copiilor preșcolari;

2. Permite eficientizarea și flexibilizarea spațiului educativ și a activităților instructiv-educative prin utilizarea jocului;
3. Permite identificarea nevoilor individuale și se organizează în sprijinul satisfacerii cerințelor educaționale;
4. Permite individualizarea activităților instructiv – educative;
5. Permite stimularea încrederii copilului în forțele proprii, independența în acțiune, stimularea creativității, rapiditatea deciziilor, responsabilizarea;
6. Permite întărirea motivației pentru acțiune (oferă copilului confort și siguranță, satisfacție prin joc);
7. Permite stimularea unei relaționări pozitive, dezirabile, atât între copii cât și cu educatoarea;
8. Interdicția este înlocuită de control pozitiv și autocontrol;
9. Relaxează copiii și cadrele didactice.

Rolul educatoarei în pregătirea și în timpul jocului sunt:

- Să observe copiii;
- Să cunoască nevoile de dezvoltare ale acestora;
- Dă pregătească un mediu adecvat desfășurării activităților;
- Să planifice activitatea;
- Să informeze clar, concis și pe înțelesul copiilor etapele pentru desfășurarea unei activități;
- Să sesizeze momentul în care este necesar să intervină și modalitatea cea mai potrivită pentru a ajuta copilul să-și rezolve singur problemele;
- Să stabilească reguli;
- Să utilizeze exemple;
- Să evalueze încontinuu progresele;
- Să aibă o conduită dezirabilă.

Cu cât copiii sunt mai mici, cu atât sunt mai greu de ținut într-un anumit spațiu. Ei se mișcă de la un capăt la altul al încăperii târând o jucărie, dând peste alți copii, stricându-le lucrurile cu sau fără voie, iscând conflicte sau, dimpotrivă, adunându-se pentru un joc comun.

De aceea este bine să se prevadă o zonă între aria jocurilor și cea în care se desfășoară activități mai liniștite: scriere, citire, desen, pictură, modelaj, etc. Va fi o arie relativ neutră, separată printr-o piesă de mobilier ori prin paravane ce barează trecerea directă dintr-o parte în alta cu o viteză prea mare.

Această arie neutră necesită spațiu, dar de obicei sala de clasă nu este prea încăpătoare și de aceea cadrul didactic este cel care trebuie să îndeplinească rolul acestei zone neutră, de prevenitor și de mediator al conflictelor, exersând împreună cu copiii conduitele de toleranță, de așteptare și de cooperare.

Zonele fixe și zonele mobile sunt alte strategii utilizate cu succes de cadrul didactic în amenajarea spațiului. Se pot obține configurații noi, modificând doar așezarea scaunelor și a meselor, pentru a marca desfășurarea unei activități diferite.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Château, Jean**, (1967), *Copilul și jocul*, EDP, București
2. **Dumitru, G., Dănila, I., Novac, C.**, (2007), *Metodica activităților instructiv educative pentru învățământul preșcolar*, Editura Didactica Nova, Craiova
3. **Dumitrana, Magdalena**, (2001), *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, volumul 2-Comunicare scrisă, Editura Compania, București
4. **Preda, Viorica**, (2009), *Metodica activităților instructiv - educative în grădinița de copii*, Editura Gheorghe - Cârțu Alexandru, Craiova

ELEMENTE - CHEIE ÎN ORGANIZAREA UNEI EXCURSII

Prof.dr. Muscalagiu Arabela, Colegiul Tehnic „Ion D. Lăzărescu” Cugir

Lecțiile în afara sălii de clasă au un rol special în activitatea didactică. Sunt borne inedite pe drumul creșterii elevilor, dar și a profesorului care le propune. Prin mecanisme uimitoare ele susțin lecțiile clasice, din interiorul școlii, ne fac să o apreciem pe aceasta mai mult, să vedem lecții banale într-o nouă lumină. Pragul cabinetului e trecut de toți cei chemați la întâlnirea cu știința cu mai mult entuziasm, atunci când în urmă sunt amintiri frumoase, iar în față, speranțe de împlinit.

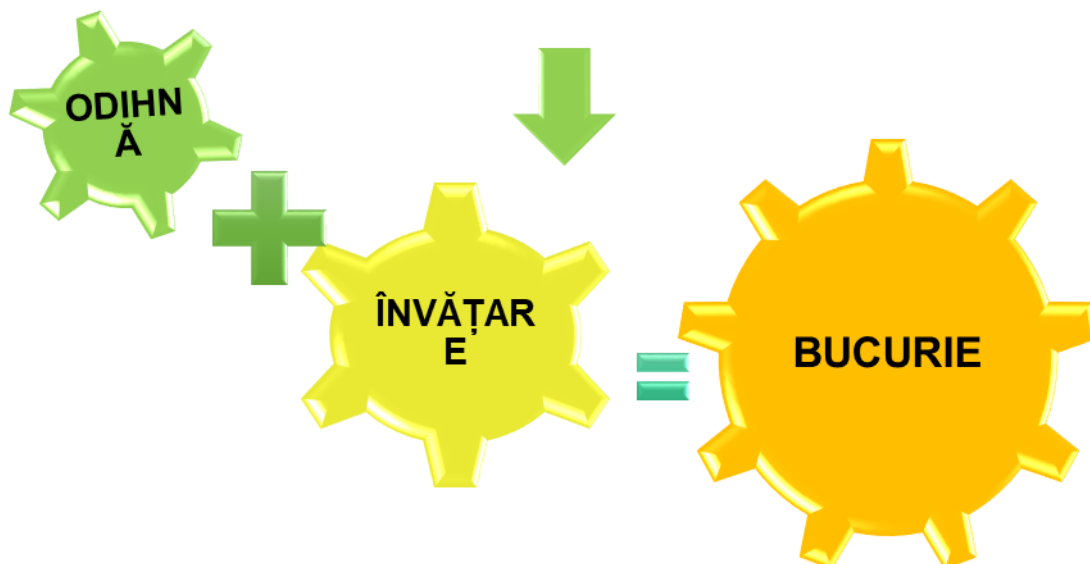
Nu este cel mai simplu lucru să pornești la drum, mai ales într-o echipă numeroasă. Apar probleme de sincronizare, blocaje financiare sau de comunicare, adesea amplificate de neatenție și nu de puține ori luăm în considerație „depunerea armelor”. E suficient însă să ne aducem aminte o experiență anterioară, să răsfoim o arhivă cu fotografii și găsim resursele să nu abandonăm cauza.

Există în acest proces câțiva pași care îl structurează și ne ajută să ajungem la îndeplinirea sa.

1. Avem nevoie, în primul rând, de un **argument** pe cât de simplu, pe atât de puternic. Știm prea bine că învățarea fără motivație e imposibilă.

Exemplu: în cazul unei excursii la Sibiu

ARGUMENT

Ne place să învățăm. A descoperi, a afla, a trage învățăminte, a ne șlefui bucuros și a călători sunt câteva din acțiunile noastre preferate.

Sibiul este unul din cele mai frumoase orașe ale Transilvaniei și ale României. Călător fiind, poți să-l vezi de 100 de ori într-o viață fără să te plictisești. Centrul istoric al orașului, cu piețele, străzile și clădirile sale, devine prilejul de a învăța, în cel mai plăcut mod cu putință, despre moștenirea multiculturală a Transilvaniei, despre drumul comun al locuitorilor săi prin timp. Aerul său modern și medieval în aceeași măsură, îl cheamă pe călător să găsească o nouă stare de echilibru. Să se așeze. Să gândească. Și să dea un nou curs propriei istorii..

2. Stabilim

- ✓ CE?
 - ✓ UNDE?
 - ✓ ÎN CÂT TIMP?
- vom realiza.

Cu alte cuvinte, **DESFĂȘURAREA... LECȚIEI**

Exemplu:

MOMENT, LOC ȘI TIMP ALOCAT	ACTIVITATEA PROFESORULUI	ACTIVITATEA ELEVILOR
”ÎMBARCAREA” ÎN AUTOCAR CUGIR 20 min.	Efectuarea prezenței și prezentarea pe scurt a programului zilei, inclusiv cerințele de bună desfășurare ale aplicației.	Ocupă locurile în autocar, își împart pliantele și ascultă cerințele organizatorului..
DEPLASAREA LA DESTINAȚIE CUGIR-SEBEȘ-SIBIU 1,5-2h	Monitorizează starea de sănătate a participanților și face demersurile de îmbunătățire a ei, în cazul elevilor cu rău de mașină (dacă este cazul).	Se odihnesc, citesc, povestesc, ascultă muzică, urmăresc traseul.
VIZITAREA CENTRULUI ISTORIC SIBIU 5h Obiective: ☞ Piața Mare ☞ Piața Mică ☞ Piața Huet ☞ Catedrala Ortodoxă ☞ Biserica Evanghelică ☞ Turnul Sfatului ☞ Muzeul de Etnografie Universală ☞ Cea mai frumoasă stradă din Sibiu ☞ Cea mai îngustă stradă din Sibiu	Propun elevilor activitățile și îi antrenează pe aceștia într-o vizitare activă, veselă a orașului, utilizând diverse tehnici de animație socio-educativă.	Trăiesc o nouă experiență de învățare și deconectare (la propriu!).
Întoarcerea acasă SIBIU-CUGIR 1,5-2h	Își împărtășesc impresiile și monitorizează starea de sănătate a participanților.	 odihnindu-se și povestind.

3. Marcăm apoi **atribuțiile participanților** sau setul de reguli pe care le vom respecta fiecare în parte, pentru binele tuturor. Ne sunt necesare în momentele de instructaj și le vom reaminti pe parcurs, de câte ori este nevoie.

Exemplu:

PROFESORII

- îndrumă elevii pe tot parcursul excursiei;
- asigură buna desfășurare a tuturor activităților;
- au grijă de elevi (de siguranța și sănătatea lor);
- asigură suportul informațional al activităților;
- creează, alternativ, momente de formare, informare și destindere.

ELEVII

- se obligă să respecte, pentru binele lor, toate cerințele profesorilor;
- iau parte la activitățile propuse și pot propune activități suplimentare;
- anunță profesorii în orice moment survine o modificare a stării proprii de sănătate sau a colegilor.

REGULI DE BUNĂ PURTARE

- Nimeni nu părăsește grupul fără să anunțe, indiferent de motiv.
- Deplasarea în incinta obiectivelor vizitate se face în liniște.
- Atunci când sunt oferite explicații de către ghid sau profesorii participanți, se ascultă cu atenție.
- Respectul se cuvine acordat atât profesorilor, cât și tuturor colegilor participanți.
- Nu se fac discriminări de vârstă sau apartenență la clase diferite.
- Pe parcursul drumeției se adoptă și se respectă un ritm comun, unitar.
- Se păstrează curățenia și frumusețea mediului înconjurător, pe tot parcursul excursiei.

Realizarea și depunerea spre avizare a documentației, conform cerințelor în vigoare, dar și desfășurarea efectivă a excursiei se sprijină pe acești pași de bază. Sunt importante de asemenea componența grupului de elevi, găsirea celei mai bune soluții financiare comune, cercetarea anterioară a spațiului și temei propuse.

Succesul fiecărei excursii este efectul implicării profesorilor și a elevilor, al dorinței lor de a adăuga, nu numai un nou fișier cu fotografii spectaculoase/haioase pe dispozitivele de comunicare și stocare a informației, ci și o nouă experiență senină, bogată în semnificație, pe drumul propriei vieți.

STUDIU - DEZVOLTAREA MEMORIEI DE LA NAȘTERE PÂNĂ LA SFÂRȘITUL MICII ȘCOLARITĂȚI

*Prof. inv. preșc. Furdui Mirela-Elena,
Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra / GPN Bistra*

Prin memorie omul întipărește, conservă și reutilizează propria experiență și experiența întregii omeniri. Memoria este o formă de cunoaștere, mai precis o formă de cunoaștere a trecutului.

Există o serie de caracteristici ale memoriei:

- ✓ este o capacitate generală a întregii materii vie sau nevie – se vorbește de o memorie a mașinilor sau de memoria animalelor, însă forma complexă de organizare și funcționare se întâlnește numai la ființa umană;
- ✓ asigură continuitatea vieții psihice, sudează elementele vieții anterioare de cele care vor urma.

Memoria are caracter:

- ✓ activ- de transformare atât a subiectului care memorează, cât și a materialului de memorat;
- ✓ selectiv ce presupune reținerea a ceea ce ne interesează;
- ✓ *situațional* -adică de concordanță cu particularitățile de timp și spațiu ale situației, dar și de starea subiectului.

Memoria este:

- ✓ *relativ fidelă* ceea ce înseamnă că nu memorăm și nu reactualizăm informația exact în forma în care ne-a fost prezentată;
- ✓ *mijlocită* adică omul se folosește de anumiți stimuli pentru a memora;
- ✓ *inteligibilă*, de înțelegere a celor memorate.

Procese și formele memoriei oferă o clasificare și anume:

- ✓ *memorarea voluntară* – este organizată, sistematică, are un scop precis, stabilit conștient;
- ✓ *memorarea involuntară* – se referă la memorarea în lipsa intenției, a scopului, pare simplă, întâmplătoare și neeficientă;
- ✓ *memorarea logică* – este bazată pe înțelegere, pe implicarea operațiilor gândirii;
- ✓ *memorarea mecanică* – se realizează în lipsa înțelegerii și presupune simpla repetare a materialului.

Caracteristici ale memoriei în primul an viață

Unii teoreticieni consideră memoria, ca fiind singura caracteristică semnificativă care nu se dezvoltă în primele luni de viață, iar alții consideră dezvoltarea memoriei ca fiind cheia pentru a înțelege dezvoltarea cognitivă.

Pentru ca un nou născut să-și poată construi o imagine stabilă despre lume, informațiile învățate trebuie sau să fie stocate în memorie pentru perioade mai lungi de timp sau să fie întâlnite frecvent pentru a putea fi reînvățate înainte de a fi imitate.

În primele 6 luni de viață, nou-născuții se adaptează ușor la sunete și imagini noi, ceea ce indică faptul că ei trebuie să-și amintească multe lucruri despre un stimul pentru a-l recunoaște ca fiind familiar. Cu alte cuvinte, creierul nou-născutului este predispus să rețină informațiile care au legătură cu supraviețuirea sau stăpânirea lumii înconjurătoare (Sroufe, Cooper și DeHart, 1992).

Deși s-a demonstrat că nou-născuții au capacitatea de a învăța, încercările de a demonstra că ei își pot aminti ceea ce au învățat după o perioadă de 24 de ore au eșuat. Cercetătorii au demonstrat că amintirile care durează mai mult de 24 de ore sunt posibile doar în cazul nou-născuților în vârstă de câteva săptămâni. De exemplu, experimentele în care copiii în vârstă de mai puțin de o lună erau condiționați să întoarcă capul la auzirea unui anumit sunet, sugerează că acest fel de învățare este reținut pe o perioadă mai mare de 24 de ore (Sroufe, Cooper și DeHart, 1992).

Totuși amintirea care durează mai mult de 24 de ore este foarte greu de obținut în primele luni de viață. În urma mai multor cercetări efectuate s-a constatat că nou-născuții pot să-și

construiască amintiri care să dureze o perioadă mai mare de timp, dar că au probleme în a le reactiva.

Reactivările amintirilor sunt făcute de către cercetători prin testele de recunoaștere. În aceste teste, unui copil i se arată un stimul pe care l-a mai văzut anterior în timp ce cercetătorii caută semne că nou născutul ar recunoaște respectivul stimul. Un studiu de acest gen a demonstrat că un copil în vârstă de 5 luni poate recunoaște chipuri văzute anterior, chiar și după un interval de 2 săptămâni. Acest studiu este unul dintre multe altele care ilustrează creșterea capacităților mnemonice între 3 și 6 luni. Totuși până la vârsta de 6 luni nou-născuții recunosc anumite comportamente ca fiind caracteristice oamenilor în general sau doar anumitor oameni (Olson și Sherman, 1983).

Piaget consideră că copiii mici nu-și pot forma nici un fel de reprezentare mentală.

În cea de-a doua jumătate a primului an de viață, sugarii rețin informații pe o perioadă mai îndelungată. La această vârstă copiii par să manifeste legături afective extrem de puternice față de părinții lor. Ei zâmbesc, gânguresc și încearcă să spună ceva atunci când unul dintre părinți se apropie de ei și să plângă atunci când aceștia se îndepărtează. În mod clar, ei trebuie să-și fi format un set de amintiri de lungă durată despre persoanele importante din viața lor. Până la sfârșitul primului an, cei mai mulți copii încep să spună primele cuvinte. Capacitatea de a folosi un cuvânt într-un mod tot mai corect de la o zi la alta, demonstrează tot o amintire de lungă durată.

Caracteristici ale memoriei în perioada 1-3 ani

Memoria antepreșcolarului evidențiază proprietatea naturală a creierului uman de a păstra datele experienței personale, dar și începutul dezvoltării memoriei mijlocite. Este vorba despre o memorie involuntară pe baza căreia însă el poate să rețină și apoi să reproducă relativ corect scurte povestioare, însușiri ale obiectelor cunoscute, prenumele său, prenumele părinților și ale persoanelor apropiate, recunoaște drumul spre casă, imagini preferate etc. În consecință, copilul memorează aspectele concrete care se repetă și sunt legate de dorințele sale. În încercările sale de a reproduce, are lacune și are nevoie de sprijinul părinților. *Timpul de păstrare* este variabil, la un an acesta fiind de câteva săptămâni, în timp ce la 3 ani păstrarea poate să dureze de la 5 la 7 luni (Crețu, 2001). Foarte puține persoane au amintiri dinainte de vârsta de 2-3 ani, ceea ce specialiștii numesc *amnezie infantilă*.

Părinții au un rol important în dezvoltarea memoriei copiilor, prin activități de reamintire reciprocă (Îți amintești când?). O modalitate practică de dezvoltare a memoriei ar fi în timpul desfășurării jocurilor de tip puzzle, când părintele întreabă unde trebuie așezată piesa.

Un experiment arată că din 10 poze familiare la vârsta de 18 luni, copilul recunoaște și arată două, reușind să denumească una. La aceeași sarcină la 21 de luni poate să recunoască și să denumească 4 fotografii, la 2 ani 6 fotografii din 10, iar la 27 de luni 7 fotografii pe care e capabil să le denumească.

La 30 de zile copilul reușește să recunoască un drum parcurs cu 1-2 zile înainte, iar la 3 ani recunoaște drumul parcurs cu o săptămână înainte.

La această vârstă imitația din jocul copilului presupune reamintirea unor sunete, acțiuni percepute sau observate la alte persoane. Se delectează când caută o jucărie despre care ține minte că a văzut-o într-un anumit loc.

Între 1-3 ani memoria copilului se dezvoltă foarte mult pe linia recunoașterii și reproducerii cuvintelor. Ontogenetic memoria verbală începe în al doilea an de viață datorită perfecționării mecanismelor verbale pe de o parte și progreselor cognitive pe de altă parte.

În această perioadă memoria are un caracter predominant involuntar și afectogen, copilul reținând mai ales lucrurile care i-au plăcut sau care i-au displicut, care au fost cele mai pregnante. Memoria este alimentată prin achiziția evenimentelor și conduitelor zilnice implicate în satisfacerea trebuințelor și nevoilor copilului.

De asemenea memoria este de scurtă durată. Latența memoriei crește astfel la 1 an ea este de câteva săptămâni, la 3 ani de câteva luni, iar la 4 ani de aproape un an.

Caracteristici ale memoriei în perioada 3-6 ani

La vârsta de 3-6 ani se modifică volumul memoriei în sensul creșterii acesteia. Copiii memorează foarte multe elemente din experiența personală. Domină încă memoria involuntară,

preșcolarul reținând cea ce îi stârnește interesul și plăcerea. Memoria mecanică intervine, preșcolarul memorează poezii, cântece, povești, activități pe care le face efectiv sau din interacțiunea cu adultul. Preșcolarul verbalizează din ce în ce mai mult tot ceea ce face și ce vede.

Ca o continuitate a stadiului anterior, conținutul memoriei sale constă în însușiri concrete, el nu poate reține informații abstracte. Din această perioadă datează primele amintiri, pentru că în mare măsură copilul reține experiența personală de viață. Păstrarea este de durată mai mare, până la câteva luni. Amintirile din această perioadă sunt cu mare încărcătură afectivă, sunt prezente detalii situative, lipsesc însă sau sunt parțial eronate raportările în spațiu și timp. În ceea ce privește recunoașterea preșcolarii o realizează destul de greu, el reușește să reproducă ceea ce l-a impresionat și ceea ce e legat de experiența sa personală. Poeziile și cântecele sunt ușor de reprodus datorită ritmului și rimei. Poveștile sunt amintite mai ușor dacă au sprijin din parte adultului, fie prin începerea frazei, fie prin întrebări succesive. Copiii cu vârste de 5-6 ani reproduc mult mai bine succesiunea evenimentelor.

În acest stadiu se manifestă *reminiscența*: după ce au asistat la un eveniment deosebit, ei nu pot relata nimic imediat, dar a doua zi ei pot reproduce în detaliu.

Factorul cel mai important care facilitează memorarea la vârsta de 4 ani este modalitatea de prezentare a materialului. Când materialul este prezentat auditiv, copiii au tendința de a repeta în gând. Dacă materialul constă în imagini sau obiecte, recodificarea în cuvinte nu apare decât după vârsta de 6 ani. Copiii până la 6 ani nu manifestă, așa cum se întâmplă la adulți tendința de a folosi repetarea verbală spontană atunci când își amintesc anumite evenimente (Badley, 1998).

La o simplă privire a unui număr de obiecte copilul de 5 ani și le amintește în proporție de 92% în timp ce copiii de 3 ani rețin doar 22%, iar la 4 ani 40%.

Copiii între 3 și 5 ani rețin că o petrecere de aniversare are un început, un mijloc și un sfârșit, pot preciza cine a venit la petrecere și chiar ordinea evenimentelor. Tot la această vârstă își pot aminti detalii despre evenimente importante.

Dacă la vârsta de 5 ani copilul poate să denumească din memorie elemente din sfera a 2-3 noțiuni generale (animale, legume, păsări) la 6 ani performanța lui se ridică la 5 astfel de noțiuni generale.

Nivelul dezvoltării gândirii și limbajului condiționează evoluția memoriei. Memorarea voluntară se dezvoltă cu precădere în activitățile de joc, pentru că jocul favorizează o motivație specifică. Se impune crearea unor situații speciale de învățare care să-i intereseze și să-i motiveze pe copii.

Felul în care gândim este strâns legat de modul în care ne amintim. În această perioadă volumul memoriei crește, iar conținutul ei este format din rezultatele observațiilor directe, din ceea ce face efectiv, din dialogul cu adultul, din povești și povestiri, din cântece și poezii. Memoria continuă să fie concretă. Păstrarea începe să fie mai extinsă în timp, până la 4-5 ani, păstrarea unor evenimente mai deosebite este de câteva luni. După 5 ani, se constituie amintirile, se rețin evenimente cu mare încărcătură emoțională.

Copiii reproduc ușor ceea ce i-a impresionat, ce are ritm și rimă, ceea ce este legat de universul lor. Tot acum se instalează mecanismele memoriei voluntare în contextul jocului.

Sistemul de **memorie autobiografică** se formează undeva în jurul vârstei de 3 ani, când copiii devin tot mai fascinați de trecut și încep să vorbească despre ei într-o manieră tot mai coerentă. Amintindu-și întâmplările trecute, copiii învață să interpreteze evenimentele, precum și gândurile și emoțiile legate de ele.

Memoria școlarului mic (6-10 ani)

La vârsta de 6-10 ani memorarea se realizează conștient. Folosirea deliberată a strategii lor de memorare, cum ar fi repetiția, face ca reactualizarea informațiilor la copilul de 9-10 ani să fie mai eficientă.

Școlarul mic în vârstă de 6 ani păstrează încă trăsăturile memoriei din stadiul anterior, adică centrarea pe detaliu și concret.

Se accentuează legătura memoriei cu gândirea, rezultatul fiind dezvoltarea memoriei logice și implicarea ei în sarcini de învățare.

Memoria voluntară domină activitatea de învățare. Conținutul învățat va fi organizat treptat după criterii logice. Copilul observă importanța repetării celor învățate pentru a împiedica uitarea. La începutul acestei perioade, repetițiile sunt organizate și eşalonate de către învățătoare. Apar diferențe individuale în ceea ce privește calitățile proceselor memoriei. Unii elevi învață repede și păstrează mult timp informația, reușind să o reactualizeze cât mai complet. Alții învață foarte greu, dar păstrează și actualizează informația bine. A treia categorie îi include pe cei care învață ușor, dar uită repede, iar cea de a patra categorie îi cuprinde pe elevii cu dificultăți de învățare (Crețu, 2001).

La această vârstă se poate instala memorarea conștientă. Este însă dificil de realizat în clasele I-II pentru că memorarea este mecanică, dar în mare parte conștientă. Elevii din clasele III-IV vor utiliza grupări ale informațiilor pentru a aprofunda înțelegerea (Bonchiș, 2000).

La vârsta școlară mică predomină memoria mecanică, involuntară și de scurtă durată. Micul școlar reține preponderent ceea ce l-a impresionat mai mult, memoria lui fiind dependentă de interesele sale, de aceea copiii uimesc uneori aducându-și aminte de lucruri sau fapte ce nu pot fi actualizate de către adulți. Astfel se explică încărcătura afectogenă a memoriei. De aceea este mai mult decât necesar apelul la diverse materiale didactice din partea învățătorilor în timpul lecțiilor, întrucât procesul de fixare a cunoștințelor este condiționat de percepția obiectelor și fenomenelor. Copilul reține ușor chiar și ceea ce este detaliat sau neesențial. Achizițiile din domeniul comunicării verbale imprimă memoriei un ritm intens de dezvoltare, acesta manifestându-se cu deosebire în activitățile de joc.

Uitarea vizează mai ales comportamentul copilului. Așa se explică de ce în clasa întâi copilul uită frecvent tema de pregătit pentru ziua următoare, penarul, stiloul sau caietul acasă. Pe la 8, 9 ani micul școlar face eforturi de a-și cultiva voluntar memoria, și astfel apelează la o serie de repere ajutătoare pentru a eficientiza memoria. Treptat și destul de lent se face trecerea de la memoria neintenționată spre memoria intenționată, și de la memoria mecanică la cea logică.

Raportul dintre recunoaștere și reproducere crește o dată cu vârsta; dacă la 6, 7 ani recunoașterea este mult mai ușor de realizat de copil, pe măsura înaintării sale în vârstă crește posibilitatea de reproducere. Dificultatea reproducerii unui material constă în incapacitatea de a transpune din partea copilului limbajul interior în cel exterior. Pe măsură ce copilul acumulează tot mai multe cunoștințe, el este tentat să facă mici reorganizări ale materialului memorat în defavoarea reproducerii fidele la nivel textual a materialului. Uitarea încetinește dacă materialul memorat este utilizat în practică, în acest fel calitatea memoriei crește. Repetițiile au un rol decisiv în actualizarea cunoștințelor.

Între două achiziții succesive, ultima fiind repetarea, are loc o interacțiune pozitivă, un transfer. Există și situații de interferență când noua achiziție influențează negativ fie materialul memorat anterior (inhibiție retroactivă), fie materialul ce va fi memorat ulterior (inhibiție proactivă). Aceste interferențe au loc când între materialele memorate există similitudini. Cunoscându-se faptul că uitarea este masivă imediat după memorare, perioada optimă pentru repetiții este tocmai perioada imediat următoare memorării. Eficiența actului de memorare este dependentă de scopul urmărit, de starea emoțională a elevului precum și de ambianța în care are loc memorarea (memoria logică determină o memorare mai bună și mai durabilă; stările emoționale negative precum frica de învățător, părinte, teama de insucces, vor duce la repulsii din partea elevului față de activitatea propusă, și, deci, o scădere a receptivității; schimbarea frecventă a locului unde copilul învață îngreunează actul de învățare).

Volumul memoriei crește semnificativ, cercetările din domeniu arătând că evocările subiecților de 7 ani sunt mai precise decât cele ale copiilor de 5 ani. Nivelul de dezvoltare a gândirii și limbajului condiționează și evoluția memoriei care, în absența unui limbaj interiorizat și a unei gândiri operaționale se manifestă preponderent involuntar. Cercetările din domeniu evidențiază faptul că memorarea voluntară se dezvoltă cu deosebire în activitățile de joc, jocul favorizând apariția unei motivații specifice. Se dezvoltă memoria și sub aspectul trăinicieii și a rapidității memorării, dar și memoria logică, care are ca efecte creșterea volumului ei (de 8-10 ori față de preșcolar), prelungește timpul de reținere, sporește productivitatea legăturilor mnemonice. Se accentuează și caracterul ei voluntar, conștient.

Bibliografie:

1. Bonchiș, Elena, *Psihologia vârstelor*, Editura Universității din Oradea, 2004
2. Todor, Ioana, *Fundamentele psihologiei*, Alba Iulia, 2012
3. Todor, Ioana, *Psihologie generală*, Editura didactică și pedagogică R.A., 2013
4. Crețu T., *Psihologia vârstelor*, București, Editura Credis, 2001

IMPORTANȚA COMUNICĂRII ÎN FAMILIE

Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana, Liceul "Dr. Lazăr Chirilă" Baia de Arieș

„Copilăria e o lume aparte; pentru noi, o lume fantastică, ireală, pentru cei care fac parte din ea, dimpotrivă, una reală și plină de armonie.” (Eugen Heroveanu)

Rolul comunicării dintre părinte și copil este foarte important. Maturitatea în gândire a părintelui îl ajută pe copil să ia decizii bune în ceea ce privește comportamentul și reacțiile lui în situații diverse precum greșelile pe care le înfăptuiește minorul și corectarea acestora.

Comunicarea ajută la alegerea unui viitor benefic pentru copil. Un bun dialog îi redă copilului, încredere în el și îl ajută la rezolvarea diferitelor probleme majore și așa se exclude riscul ca acesta să facă un lucru greșit sau regretabil. Important este ca școlarul să înțeleagă rolul acestei comunicări și să simtă preocuparea părintelui în ceea ce privește problemele lui, să simtă iubirea și atenția adultului. Ignoranța părinților duce la un haos total în educația copilului și atrage de la sine incapacitatea ca acesta să fie un om integru în cadrul societății.

Influența părinților asupra formării copilului ca viitor om cu respect față de cei ce-l educă se simte încă din perioada grădiniței. Nu de puține ori se întâlnesc copii care nu respectă cerințele educatoarei sau care fac aprecieri necuviincioase la adresa ei. De cele mai multe ori, acești copii vin din familii care au obiceiul de a pune gri autoritățile locale, șefii de la locul de muncă sau chiar educatoarea sau învățătoarea copiilor mai mari. Copilul este obișnuit deci, cu lipsa de respect. Acești copii, de multe ori, refuză să vină la grădiniță.

Discutarea cadrului didactic în direcțiile făcute de către părinți sădesc în sufletele copiilor neîncrederea, frica. Copilul nu se educă numai prin îndemnurile părinților, ci și prin exemplele personale pe care părinții le oferă acestuia. Există multe cazuri când părinții intră în grădiniță sau școală, fără să salute personalul care lucrează în incinta acesteia. Prin firea lucrurilor, copilul trebuie să găsească în imediata sa apropiere, realitatea corectă a persoanei de care sunt atașați, realitate care să-i inspire conduita. Desigur că, aceste exemple de conduită se corectează pe parcurs, se îmbogățesc, ajungând chiar să se modifice. În acest proces, intervin grădinița, școala, societatea care contribuie la modelarea personalității copiilor. Prima etapă în acest proces de organizare și formare a membrului societății este reprezentată, însă, de identificarea cu personalitatea tatălui sau a mamei.

Copiii provin din familii care se deosebesc între ele prin condițiile de trai, prin gradul de cultură al părinților, fapt care își imprimă pecetea asupra caracterului și conduitei copilului. Se mai produc încă abateri de la regulile morale și civice în unele familii. Cel mai frecvent se înregistrează astfel de cazuri acolo unde părinții consumă alcool. Unii copii observă aceste fapte și le sesizează părinților, în felul lor, dar, sincer. Tensiunile și conflictele dintre părinți și copii, pot avea o intensitate diferită și o durată variabilă, distingându-se forme simple, cum ar fi: cearta, neînțelegerea, contrazicerea, refuzul asumării unei obligații conjugale sau forme complexe, precum: agresivitatea fizică, violența, alungarea unui partener de la domiciliu. În condițiile în care părinții vor avantaja un copil în favoarea altuia, nerespectând raportul dintre merit și recompense, pot apărea situații de rivalitate, gelozie fraternă. Copilul dezavantajat va utiliza mecanisme de apărare, cum ar fi: încordarea, izolarea sau prefăcătorie, minciuna.

Părinții trebuie să acorde copilului atenție totală pentru ca acesta să vadă că suntem interesați să îl ascultăm. Retragerea cu el într-un loc liniștit și evitarea prezenței altor persoane la discuție îi pot arăta copilului că părinții sunt cu adevărat interesați de problema lui. Copilul trebuie

să fie sigur că “problema” se va rezolva “între ei”. Indiferența este la fel de dăunătoare. Copilul se simte respins și neglijat dacă, atunci când își împărtășește gândurile părinților, aceștia continuă să privească la televizor sau să își vadă în continuare de treabă. Încetarea oricărei activități este necesară pentru a-și demonstra disponibilitatea. În cazul copiilor mici este importantă și atitudinea pe care părinții o au. Ei nu trebuie să se simtă dominați nici măcar fizic, din această cauză fiind bine ca părinții să coboare la nivelul lor atunci când le vorbesc sau îi ascultă. Școala, prin metodele și procedeele pedagogice, are datoria de a interveni direct în cazurile de îndrumare greșită a copilului în familie. Toate îndrumările și intervențiile trebuie să aibă în vedere viitorul om ce ar putea altera atmosfera în propriul său cămin și, chiar, la locul de muncă în care va ajunge.

Fiecare moment poate fi un prilej din care copilul să învețe, de aceea exemplele pot apărea în orice situație. Timpul petrecut în sala de așteptare a cabinetului doctorului, munca în grădină, călătoria cu mașina, cu trenul, cu tramvaiul, plimbarea în parc sau joaca de zi cu zi, sunt tot atâtea ocazii de a-i implica pe cei mici în activitățile de învățare. Trebuie doar ca atenția să fie îndreptată asupra „semnalelor” pe care le trimit copiii, pentru a putea profita de „vârsta de aur” a copilăriei, când cei mici sunt curioși, dornici să învețe, să descopere lumea.

Bibliografie:

1. Educația timpurie în România, Step by step – IOMC – UNICEF, Vanemmonde, 2004
2. Vrăsmaș Ecaterina Adina, Consilierea și educația părinților, Editura Aramis, București, 2002
3. P., Emil, R., Iucu, Educația preșcolară în România, Polirom, 2002

PREVENIREA CONSUMULUI DE DROGURI

Prof. biolog Poptelecan Călin, Școala Gimnazială "Toma Cocișiu" Blaj

Prevenirea consumului și traficului de droguri constituie o temă importantă abordată în cadrul activităților destinate prevenirii delincvenței juvenile și a victimizării minorilor.

Consumul de droguri a luat forma unui fenomen social în țara noastră, populația cea mai expusă acestui comportament fiind adolescenții și tinerii. Pentru că în România, media de vârstă a consumatorilor de droguri ilegale a scăzut în ultimii ani de la 20-25 de ani la 15 ani, cea mai mare teamă a oricărui părinte este legată de posibilitatea ca propriul lui copil să fie tentat de consumul de droguri și să devină dependent. Foarte puțini părinți se așteaptă ca fiii sau fiicele lor să nu consume niciodată alcool sau să nu încerce să fumeze, pentru că aceste produse li se par mai puțin nocive și nu sunt în afara legii.

Tinerii de azi, însă, nu văd nici o diferență între consumul de tutun, alcool și cel de droguri ilegale ușoare deși, ar trebui să fie conștienți că, separat de efectul dăunător al drogului în sine, chiar și implicarea întâmplătoare sau experimentarea acestora este o activitate ilegală și se poate solda cu dosar penal.

Alarmant este faptul că sunt foarte tineri dar și că, mulți dintre ei se înscriu din start în categoria „greilor”, studiile indicând o trecere într-un timp relativ scurt, de la consumul de droguri ușoare - canabis, marijuana - la consumul de droguri tari (heroina și drogurile de sinteză). Consumul de heroină injectabilă va determina la rândul lui consecințe dramatice pe termen mediu și lung asupra sănătății publice prin înmulțirea simptoare a cazurilor de SIDA, hepatită B, C, tuberculoză.

Tinerii care devin dependenți de consumul de droguri vor deveni în scurt timp delincvenți de drept comun, asta întrucât printre metodele prin care obțin bani pentru „o linie”, pe lângă furtul banilor din casa părinților și vânzarea bunurilor de valoare de la domiciliu, se numără adesea spargerea mașinilor și vânzarea „ponturilor” pentru apartamente în care se poate „opera”.

Cu toții suntem afectați într-un fel sau altul de traficul de droguri. Amploarea problemei actuale a narcoticelor depășește preocupările forțelor de ordine și ale lumii medicale, constituind o amenințare pentru ordinea economică și socială a lumii.

Dar ce este de fapt drogul? Din punct de vedere farmacologic, drogul este substanța utilizată de medicină și a cărei administrare abuzivă (consum) poate crea dependență fizică și/sau psihică ori tulburări grave ale activității mentale, percepției, comportamentului, cunoștinței. Sensul clasic al termenului este considerat a fi (definiția dată de Organizația Mondială a Sănătății), „acea substanță care, odată absorbită de un organism viu, poate modifica una sau mai multe funcții ale acestuia”.

În cele prezentate anterior și Școala Gimnazială „Toma Cociciu” Blaj, prin catedra de științe a realizat cum mult timp în urma un parteneriat de colaborare și informare a eleviilor, privind consumul și traficul de droguri cu Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Alba prin intermediul domnului Claudiu Dușa, în calitate de coordonator. S-au realizat campanii de informare, dezbateri, prezentări de filme, iar elevii din unitate noastră au participat la diverse concursuri inițiate de acest centru. Ne-am bucurat nespun când o parte din lucrările trimise la ultimul concurs, nu puține, au fost răsplătite cu un binemeritat loc I și respectiv loc II. Elevele, căci despre ele este vorba, adică Poptelecan Ioana Adriana și Prainer Tania au fost premiate în prezența d-nei profesoare Laura Staicu, reprezentanta I.S.J. Alba și coordonatorului CPECA Alba, la secțiunea eseu literar (vezi foto).

Bibliografie selectivă

1. Educație pentru sănătate, Raport de dezbateri, 26.11.2015
2. Legea Educației Naționale 1/2011
3. Educație pentru sănătate-opțional, clasele a I-a și XII, aprobată prin O.M.4496/11.08.2004
4. www.google.ro

METODA „ACVARIU” SAU FISHBOWL - APLICAȚIE LA DISCIPLINA ISTORIE

Prof. Teompa Aviu Ștefan, Colegiul Tehnic "Dorin Pavel" Alba Iulia

Este o metodă centrată pe observație. Întotdeauna curiozitatea a fost o motivație pentru procesul de învățare și a stat la baza acțiunii didactice. O astfel de metodă pe observarea, în cazul acesta a evenimentelor istorice, duce la aflarea de răspunsuri diverse, la reflexive și analiză și chiar la producerea de idei care mai diverse.

1. Etape:

Disponerea mobilierului – scaunele sunt așezate în două cercuri concentrice. Constituirea grupurilor de participanți

- Elevii sunt invitați să aleagă scaunul unde doresc să se așeze;
- Este necesară prezența altui cadru didactic, plasat în exteriorul cercurilor, care va avea rol de observator. El va înregistra preferințele elevilor pentru anumite locuri, va corela aceste opțiuni cu datele pe care le deține deja despre participanți, va observa modul de soluționare a eventualelor conflicte etc.
- Participanții aflați în cercul din interior vor constitui grupul de discuție, iar cei plasați în cercul din exterior – grupul de observatori.

2. Prezentarea sarcinilor de lucru și stabilirea regulilor

- Elevii din cercul interior vor dezbate timp de 8-10 minute, o problemă controversată;
- Se comunică elevilor din grupul de discuție câteva reguli de bază:
 - Susținerea unor idei pe bază de argumente;
 - Exprimarea acordului cu alt vorbitor impune precizarea unor argumente concrete și suficiente;
 - Exprimarea dezacordului presupune respectarea aceleiași condiții.

Observație: se pot stabili, de comun acord cu elevii, și alte reguli. Elevii din grupul de observatori vor primi fișe/protocoale de observare în care vor înregistra date privind relațiile dezvoltate în cadrul grupului de discuție, contribuția fiecărui elev din cercul interior la dezbateri, consensul sau conflictele generate de subiectul analizat, modalitățile de surmontare a acestora, reacțiile participanților la discuție etc.

3. Realizarea sarcinilor de lucru (dezbateri și observarea)

- Elevii din cele două grupuri realizează sarcinile distribuite: dezbateri pe teme propuse, respectiv completarea fișei/protocolului de observare.

4. Prezentarea observațiilor

- Elevii din cercul exterior prezintă datele înregistrate în fișa de observare.

5. Inversarea rolurilor

- Elevii schimbă locurile;
- Se lansează o altă idee controversată pe care elevii din cercul interior trebuie să o dezbată;
- Elevii din cercul exterior primesc fișele de observare.

În funcție de apartenența la un anumit grup (grupul de discuție sau grupul de observatori), elevii vor realiza diverse acțiuni specifice, redate astfel:

Grupul de observatori: observă, ascultă, analizează, compară, descrie, reactualizează, sintetizează, evaluează, formulează aprecieri, expune, explică.

Grupul de discuție: ascultă activ, reflectează, analizează, compară, combină, continuă, formulează, argumentează, rezolvă, asociază, reacționează, dezvoltă, explică, mediază, sintetizează, concluzionează.

Cadrul didactic își va asuma următoarele roluri: observator, motivator, ghid, facilitator, consultant, suporter, mediator, coordonator etc.

Aspecte practice:

Prezentarea noii metode elevilor :

- Li s-a adus la cunoștință elevilor în ce constă metoda

- Elevii au fost împărțiți în 5 grupe
- Una dintre grupe a fost grupa “evaluatorilor”, adică a celor ce au avut misiunea de a aprecia activitatea colegilor
- Li s-a explicat elevilor cum trebuie așezate băncile, care sunt regulile ce trebuie respectate, cum se poate schimba liderul grupei, dacă acesta nu știe să răspundă la anumite întrebări. Împărțirea elevilor pe 5 grupe, în mod aleatoriu.
- ❖ S-au format cele 5 grupe și s-au așezat băncile în formă de careu. În fața fiecărei grupe s-a așezat un scaun pentru reprezentantul grupei .
- ❖ Elevii au discutat și de comun acord și-au ales liderul.

Au fost împărțite temele pentru cele 4 grupe.

Subiectul I a fost diferit, în vreme ce subiectele II și III au fost comune. S-a acordat un timp limitat- 15 minute - pentru rezolvarea și discutarea lor.

Desfășurarea evaluării

- ✓ Reprezentanții celor 4 grupe și-au ocupat pozițiile și au răspuns la întrebări; de fiecare dată ordinea în care au răspuns a fost alta.
- ✓ Fiecare grupă de elevi a fost observată de câte un „evaluator” din partea colegilor din grupa a V a. Grupa a IV a și-a schimbat în mod tacit- prin atingere pe umăr- reprezentantul, după runda a III a de răspunsuri.
- ✓ Cei 4 reprezentanți au primit note în catalog.

EVALUAREA elevilor- grupul „observatorilor”

Evaluarea elevilor s-a bazat pe următoarele aspecte:

- conținutul expunerii-clar, utilizarea argumentelor
- calitatea comunicării-voce, pronunție, gestică, atitudine
- comportamentul individual, în grupă
- a cerut ajutor atunci când a avut nevoie? Da/ Nu
- în grupă s-a colaborat cu ceilalți colegi pentru a realiza produsul final ? Da / Nu; Câți elevi?
- sarcina de lucru a fost finalizată
- metoda de evaluare „Acvariu” puncte tari/ puncte slabe

Aspecte pozitive:

- s-a pus accent pe lucrul în echipă și pe împărțirea sarcinilor în grupă
- cele 3 subiecte au fost tratate pe rând de toți elevii din grupă pentru a avea un rezultat foarte bun
- elevii au cerut ajutorul profesoarei atunci când a fost cazul
- au colaborat bine în grupă; comunicarea și organizarea au fost eficiente
- și-au ales bine liderul, iar când a fost nevoie l-au ajutat
- elevii pot vorbi în fața unui public și își pot învinge emoțiile
- își susțin cu argumente discursul

Aspecte negative:

- nu poți să-ți dai seama cine a muncit cel mai mult în grupă
- nu toți elevii trebuie să fie bine pregătiți
- un lider poate monopoliza totul

ASPECTE POZITIVE ALE APLICĂRII METODEI

- 1.Elevii au primit metoda cu entuziasm și au fost deschiși la nou
- 2.Au participat cu inițiativă și interes; toți erau dornici să știe ce va urma
3. Și-au împărțit sarcinile în cadrul grupei pentru o mai bună și rapidă rezolvare
4. Solidaritatea și colaborarea în grupă au funcționat foarte bine
- 5.Au știu când să-și schimbe reprezentantul, astfel încât să poată recupera punctele pierdute
- 6.Au pus suflet și au fost tot timpul atenți, chiar că au urmărit cu sufletul la gură desfășurarea evaluării

7. Permite evaluarea comportamentelor individuale și de grup
8. Elevii au dovedit că sunt pregătiți la lecție
9. Concurența dintre grupe a fost un factor benefic și stimulator
10. Au fost încântați de așezarea băncilor într-o altă ordine decât cea clasică. Ar fi vrut apoi ca la fiecare oră băncile să fie așezate la fel.
11. Merită folosită mai ales pentru a vedea reacțiile elevilor, trecerea de la concurența zilnică la colaborare și cooperare
12. Noua metodă de evaluare a fost bine receptată de elevi, deoarece a însemnat și o ieșire din tiparul arhicunoscut al procesului de instruire.
13. Elevii cer să facem cât mai des această metodă de evaluare
14. Noua modalitate de aranjare a băncilor oferă o bună vizibilitate atât elevilor cât și profesorului și permite dezbateră, lucrul în echipe

ASPECTE NEGATIVE ALE FOLOSIRII METODEI ACVARIU

- I. Necesită un timp îndelungat- prezentare, așezarea băncilor, desfășurarea propriu-zisă.
- II. Poate fi aplicată rar, deoarece programa destul de încărcată nu-ți permite des astfel de evaluări
- III. Unii elevi- puțini la număr- s-au „speriat și emoționat” în fața noii metode; au părut confuzi în fața noii metode și nu au reușit să se adapteze.
- IV. Alții- puțini la număr- au manifestat reticență și neîncredere și întrebau mereu „Dar ce vreți să ne faceți ?”
- V. Se produce zgomot atunci când sunt aranjate băncile și se mută elevii.
- VI. Elevii au întrebat de ce au primit note doar reprezentanții și nu toți membrii grupei.

OBSERVAȚII -

- ❖ Nu toți elevii au fost la fel de receptivi față de noua metodă
- ❖ Nu toți au colaborat în cadrul grupei; unii au contribuit la rezolvarea întrebărilor, alții au stat și au privit
- ❖ O grupă s-a hotărât greu în alegerea unui reprezentant
- ❖ Cu toate că reprezentantul de la grupa 3 nu a știut să răspundă la întrebări, nimeni din grupa lui nu a vrut să facă schimbul
- ❖ Au fost elevi ce nu erau atenți la spusele celor 4 reprezentanți
- ❖ Marea nemulțumire a fost din nou – de ce nu primesc note toți membrii grupei, ci doar cei 4 desemnați ca reprezentanți.

Texte istorice-subiectul I

Grupa nr. 1

George Morgan avea 18 ani în bătălia de la Verdun din 1916; iată cum a descris-o:

„Mitralierele germane trăgeau în noi ca la antrenament. Dispăreau șiruri întregi de oameni....S-a terminat totul în 10 minute. A fost un fiasco total. Un măcel. Acolo au murit cei mai buni din generația noastră. De aceea țara nu a mai fost aceeași de atunci. Comandanților nu le-a pasat de noi. Nu cred că dădeau vreun ban pe viața oamenilor”.

Grupa nr. 2

Căpitanul Grenfell a descris **viața din tranșee**:

„Ador războiul. Seamănă cu un mare picnic. Niciodată nu m-am mai simțit atât de bine și nu am mai fost atât de fericit în viața mea. Nimeni nu se plânge de celălalt că este murdar. Nu mi-am mai scos cizmele de 10 zile și m-am spălat numai de 2 ori.”

Cerințe pentru grupele 1 și 2

- a) La ce eveniment se referă citatul ? Care a fost rezultatul acestei bătălii?
- b) Care a fost strategia folosită în anul 1914?

c) Imaginează-ți că erai un reporter de război. Ce întrebări ai fi pus unui soldat? Scrie răspunsurile pe care ar fi putut să ți le dea.

Grupa nr. 3

Agatha Christie, celebra autoare de romane polițiste a scris:

„Când arhiducele a fost asasinat în îndepărtata Serbie ni s-a părut un eveniment neimportant –ceva care nu ne privea pe noi. Părea incredibil să ne afecteze pe noi, cei din Anglia...Apoi deodată, într-o dimineață s-a întâmplat. Anglia era în război...Logodnicul meu era sigur, la fel ca toți camarazii lui, că va fi ucis și că nu o să mă mai vadă niciodată. A fost calm și vesel ca întotdeauna, dar toți băieții din aviație erau de părere că războiul va însemna un sfârșit rapid, cel puțin pentru primul val.”

Cerințe:

- Scrie câteva cuvinte care să descrie sentimentele autorilor.
- Explică de ce majoritatea oamenilor au fost de părere că va fi un război scurt?
- Prezintă o bătălie din primul război mondial care contrazice citatul.

Grupa nr. 4

Din amintirile lui George Enescu:

„În timpul războiului am fost obligat să trăiesc evenimente la care nu participam. Nu mi-am sprijinit patria decât cu armele mele- pana, vioara și bagheta. Față de întinderea și grozăvia conflictului, armele acestea erau prea pașnice ... Războiul a dus la prăbușirea valorilor, cât și a speranțelor mele; adio frumoase visuri...”.

Cerințe-

- Mentionați la ce se referă citatul?
- Precizați care au fost cele 2 tabere angrenate în primul război mondial?
- Ce părere aveți despre practica gravă din zilele noastre de a se folosi copiii în conflictele armate? Argumentați-vă opinia.

Subiectele comune II si III:

Sub.-II-Precizați o listă cu argumente contra războiului din perspectiva copiilor

Sub.-III- Menționați definiția EROULUI. Cunoașteți astfel de persoane?

Formulați rolul și semnificația monumentelor ridicate în memoria celor căzuți în războaie.

Cunoașteți astfel de monumente ?

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

1. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, București, Editura Aramis.
2. Manea, Mihai, Palade, Eugen, *Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică; demersuri didactice inovative*, București, Educația 2000+, 2006.
3. Oprea, Crenguța Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
4. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă*, editia a III a, București, Polirom, 2006.

ÎN LUMEA EMOȚIILOR - RADU CEL REZISTENT ȘI BROSCUȚA TOBIAS

Prof. inv. preșc. Mureșan Doina Maria – Grădinița P.P. Step by Step nr.12 Alba Iulia

Prof. inv. preșc. Roff Nicoleta Maria - Grădinița P.P. Step by Step nr.12 Alba Iulia

În orice grupă există copii care își exprimă emoțiile negative într-un mod mai puțin agreeat de către noi (prin țipete, dat din picioare și aruncat pe jos când se despart de părinți sau când li se impune o regulă a grupe; prin agresivitate fizică sau verbală când un coleg refuză să se joace un anumit joc, le ia jucăria, le mângălește foaia, etc.). Pentru a-i învăța pe acești copii cum să-și controleze și gestioneze emoțiile negative, vin în ajutorul lor păpușa Radu Cel Rezistent și Broscuța Tobias, două personaje care le arată că sunt la fel ca și ei, că au emoții ca supărare, furie, îngrijorare, doar că pot să le controleze fără a le exprima într-un mod dezagreabil pentru cei din jur.

Bună, rezistență! În prima activitate copiii fac cunoștință cu cele două personaje. La început marioneta Radu intră dansând pe melodia "Radu cel Rezistent", apoi se prezintă și discută cu ei despre ce înseamnă să fii rezistent (calm) atunci când te superi, ești furios sau îngrijorat. Pentru a-i învăța pe copii să recunoască anumite emoții, le spune "Povestea broscuței țestoase", iar pe parcursul expunerii le sunt afișate planșele reprezentative poveștii. La sfârșit Radu poartă o discuție cu ei despre cum s-a simțit Tobias la început, ce anume i-a făcut să-și dea seama că personajul era supărat, cine și cum l-a învățat pe Tobias să se calmeze, cum s-a simțit personajul la sfârșitul poveștii și dacă a continuat să se joace după ce s-a supărat.

În activitatea „Identificarea și clasificarea emoțiilor” Broscuța Tobias (o broscuță din plastic) le aduce copiilor niște planșe și fotografii cu fețe de copii reprezentând diferite emoții (bucurie, tristețe, furie) și le spune că este normal ca uneori să ne simțim fericiți, supărați sau furioși iar oamenii pot să-și dea seama cum ne simțim, uitându-se la fețele noastre. Tobias îi roagă pe copii să specifice cum se simt persoanele din imagini și să imite trăirile acestora. După ce au fost afișate și analizate imaginile, personajul le cere copiilor să vină pe rând, să ia câte o fotografie din carapace, să denumească emoția, să o imite și să o așeze sub imaginea care demonstrează aceeași trăire. La sfârșit marioneta Radu poartă o discuție cu copiii despre cum cred ei că se simt cei din fotografie, le precizează faptul că sunt lucruri care ne fac să ne simțim fericiți, dar sunt și lucruri care ne fac să ne simțim triști sau furioși, iar în activitățile următoare el ne va învăța cum să ne simțim mai bine atunci când suntem supărați, și cum să ne calmăm când suntem furioși sau îngrijorați.

Haideți să fim rezistenți! Păpușa Radu cel Rezistent discută cu copiii despre povestea Broscuței Tobias și le reamintește finalul când aceasta a găsit soluția pentru a se calma și anume și-a căutat alți prieteni cu care să se joace. Apoi le povestește o întâmplare asemănătoare, timp în care sunt afișate planșele cu Radu stând pe o bancă timp în care ceilalți copii se joacă, și imaginea când Radu este calm după ce a găsit ceva distractiv de făcut. Se pune accent pe faptul că atunci când suntem supărați, putem să ne simțim mai bine dacă găsim ceva distractiv de făcut.

În a doua activitate – „Identificarea evenimentelor frustrante și a activităților distractive din sala de grupă”, Radu le aduce copiilor jucăria Tobias, și le reamintește finalul povestirii și anume cum s-a calmat căutându-și alți prieteni. Apoi le cere să joace un joc de rol când un copil le ia jucăria sau nu

vor să se joace împreună, și să găsească alte activități distractive în grupă. La sfârșitul activității se pune accent pe faptul că, atât Radu cât și Tobias, s-au calmat prin a-și găsi altceva distractiv de făcut.

Rezistența emoțională vorbește! Radu le reamintește copiilor că se pot calma prin găsirea unui lucru distractiv de făcut și le spune că vrea să îi învețe și alte moduri în care să se calmeze. El le povestește întâmplarea de pe terenul de sport când copiii au râs de el și că s-a simțit mai bine după ce a discutat cu d-na educatoare. Pe parcurs sunt afișate planșele sugestive.

În a doua activitate Radu le cere copiilor să-și amintească cu cine a discutat broșuța Tobias, ce i-a spus vulpoiul și cum s-a simțit după ce a discutat cu el. În timp ce rulează melodia „Radu cel rezistent” copiii au de realizat din fructe broșuța Tobias.

Radu și Tobias în acțiune! După ce sunt reamintite modalitățile anterioare prin care ne putem calma, Radu le povestește copiilor despre întâmplarea de pe terenul de joacă când încerca să sară coarda dar îi era frică și că a găsit modalitatea de a se calma prin a respira de trei ori. Apoi le cere să-și aducă aminte de sfatul pe care i l-a dat Vulpoiul lui Tobias. Copiii sunt puși să exerseze de trei ori respirația adâncă.

În a doua activitate – „Detectivii emoției” copiii au un zar pe care sunt desenate șase emoții; aleași emoții sunt și pe planșele așezate pe jos. Ei trebuie să dea cu zarul, să denumească emoția, să sară pe planșe până ajung la emoția de pe zar, să exemplifice când au simțit aceeași emoție și cum au făcut pentru a se calma.

Oricine poate fi rezistent! Radu le reamintește copiilor cele trei modalități prin care pot fi rezistenți atunci când sunt triști, supărați, îngrijorați, apoi le cere să aleagă din broșuța Tobias câte un jeton pe care sunt notate situații provocatoare și să spună cum se simt ei și cum se pot calma în astfel de situații. La sfârșitul activității Radu și Tobias vor ca atunci când se simt triști să încerce să se calmeze prin cele trei modalități învățate.

Până de curând emoțiile erau considerate ceva de care trebuie să scapi dacă vrei să nu ai neplăceri. Am fost învățați de mici să nu ne exprimăm emoțiile pentru că asta înseamnă imaturitate, pentru că nu e bine să ne arătăm vulnerabili. Le spunem copiilor că sunt răi dacă ne arată că sunt furioși, dar totuși ne bucurăm când sunt fericiți. Oricine poate avea trăiri mai mult sau mai puțin plăcute pentru cei din jur, dar, oricum ar fi, putem să învățăm să zâmbim, să ne recunoaștem trăirile emoționale (plăcute sau mai puțin plăcute), căci astfel reușim să le gestionăm și să nu ne lăsăm controlați de ele.

Bibliografie:

1. „Învățământul preșcolar în mileniul III” nr. 23-24/2016, Ed. Reprograph;
2. Material ajutător „Exploratori în lumea emoțiilor”, CJRAE Cluj
3. „Da, poți!” – un curriculum preșcolar pentru dezvoltarea emoțională (4-7 ani)

DIN BIOLOGIA PĂSĂRILOR (II)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Despre păsări și originea acestora am făcut trimitere într-un articol precedent, subliniind legătura filogenetică cu reptilele, precum și unele caractere moștenite de la acestea.

Din biologia lor este important să punctăm câteva aspecte legate de perioada de reproducere, despre extraordinarele dansuri nuptiale, despre care din păcate nu se știe mai nimic, apoi îngrijirea și formarea comportamentului la pui și tipurile de pui întâlniți la acestea și nu în ultimul rând fenomenul migrației și diversele cauze îl generează.

Astfel, reproducerea este legată de maturitatea sexuală, care diferă după specie, păsările mici ating maturitatea sexuală la sfârșitul primului an de viață, cele de mărime mijlocie în al doilea an de viață și cele mari după aproximativ 3-5 ani. Și la păsări activitatea sexuală se desfășoară într-un

ciclu anual. Cele mai multe n-au decât o singură perioadă activă din punct de vedere sexual pe an, multe specii de rațe, turturele, graurul, gaița, au două perioade de activitate sexuală pe an, una în sezonul de primăvară și cealaltă în vară. Trebuie menționat faptul că perioada de reproducere este determinată de climat, iar ritmul sexual s-a stabilit prin selecție, factorii de mediu influențând activitatea glandelor endocrine și prin aceasta și perioada de reproducere. Ca urmare pentru specia respectivă este important ca clocirea și eclozarea puilor să se facă în anotimpul care oferă condițiile cele mai favorabile de lumină, umiditate și de hrană disponibilă. În schimb păsările migratoare nu scot pui în zonă de iernare.

Cele mai multe păsări prezintă un dimorfism sexual, manifestat prin diferența în formă, mărime, colorit, glasul și comportamentul celor două sexe, acest dimorfism poate fi permanent sau numai în perioada de reproducere. Exemplul cel mai edificator poate fi cel de la fazan, un dimorfism permanent, manifestat prin faptul că masculii sunt mai mari decât femelele, au penajul viu colorat, unii au pene ornamentale la care se adaugă și faptul că au un comportament agresiv iar cântatul este o caracteristică exclusivă masculilor (Fig.1). Ajunse la maturitate păsările se împerechează, cele mai multe sunt monogame, adică formează perechi, compuse dintr-un mascul și o femelă. Legătura dintre cei doi indivizi poate dura mai mulți ani, iar la unele specii, lebăda, barza toată viața. Regula cunoscută este că împerecherile se fac numai pe durata unei singure perioade de reproducere și nu țin decât până puii au fost crescuți. Există însă și specii de păsări poligame, la care masculul realizează o conviețuire cu mai multe femele, așa cum este cazul la struțul african, nandu, păunul, situație în care masculului nu îi revine sarcina deosebită de a cloci și de a crește puii. Dar mai există și puține păsări poliandre, la care o femelă conviețuiește cu mai mulți masculi și aceștia se ocupă cu clocitul și creșterea puilor, iar la cele coloniale aptere împerecherile se fac la întâmplare.

Fig.1 Dimorfism sexual la Fazan, specia *Phasianus colchicus*, mascul și femelă.

La foarte multe specii căutarea sexului opus și implicit împerechere, adică formarea de perechi se face cu puțin înainte de împreunarea sexuală și de începerea construirii cuibului. Împerecherea este precedată de diverse atitudini și manifestări ale unuia din cele două sexe, uneori ale amândurora. Ansamblu de manifestări și atitudini, inclusiv cântecul se numește paradă nupțială. Contribuie la stimularea împerecherii și la copulație. Masculul are în general manifestări care scot în evidență particularități ale penajului, gesturi particulare, un cântec mai deosebit, de multe ori însă părțile frumoase ale penajului sunt acoperite în stare de repaus. Parada nupțială este manifestarea externă a unei stări a organismului, determinată pe de o parte de dezvoltarea glandelor genitale și de hormonii acestora și pe de altă parte de prezența sexului opus. Aceasta este alcătuită din mișcări, gesturi, cântece reprezentând un ansamblu de reflexe moștenite care se desfășoară în mod necondiționat ori de câte ori asupra animalului acționează anumiți stimuli, acestea fiind controlate nervos de către corpii striati, mase de substanță nervoasă de la baza emisferelor cerebrale.

Găsirea locului pentru cuib și construirea acestuia după împerechere se realizează foarte diferit optându-se de obicei pentru locuri ascunse sau foarte greu accesibile. Forma, structura și așezarea cuibului sunt în legătură cu felul de viață și cu mediul în care trăiește o specie, iar modul de construire a lui este ereditar pentru o specie dată, deși factorii externi îl pot influența într-un mod

sau altul. Păsările care au pui nidifugi depun mai multe ouă decât cele care au pui nidicoli, datorită faptului că primele pot crește mai ușor puii. Puii nidifugi se caracterizează prin faptul că în momentul eclozării sunt bine dezvoltati, acoperiți cu puf și pot părăsi imediat cuibul, în această categorie intră galiformele, ratilele, columbiformele. Cealaltă categorie, adică puii nidicoli se întâlnesc la paseriforme, falconiforme, strigiforme, acestea având cuibul în arbori, în crăpăturile de stânci, se caracterizează prin faptul că la eclozare sunt golași, orbi și mai ales au nevoie de multă vreme pentru a fi hrăniți și îngrijiți înainte de a părăsi cuibul.

Prin faptul că depun ouăle în cuiburi special amenajate și datorită faptului că ouăle sunt clocite cu ajutorul căldurii cedate de corpul părinților, păsările dovedesc a fi o clasă de vertebrate mult mai evoluată decât reptilele, acest aspect fiind mai evident mai ales și în privința îngrijirii puilor. Atunci când puii nidicoli au ajuns la o anumită dezvoltare și la o anumită putere, ei părăsesc cuibul, toți sau pe rând. Primele zboruri efectuate sunt nesigure și de obicei sunt scurte. După ce i-au învățat să zboare, părinții îi învață să își caute hrana, să vâneze și nu în ultimul rând să se apere de dușmani și de primejdii.

Când spunem migrație trebuie să înțelegem un ansamblu de fenomene de natură diferită, cele mai caracteristice sunt călătoriile sezoniere regulate, executate de marea majoritate a păsărilor de la noi, reprezentând deplasări pe care le fac păsările în anumite perioade ale anului și care au ca rezultat că aceiași indivizi petrec o perioadă din an într-o regiune, iar altă perioadă din an în altă regiune, aflată uneori la distanțe mari față de prima. Căile și direcțiile de migrație sunt diferite nu numai pentru păsările din diferite regiuni, ci chiar și pentru diferitele specii de păsări din aceeași regiune, dovadă clară că diferitele specii din aceeași regiune au ajuns acolo urmând căi de răspândire diferite. Fenomenul migrației se încearcă a fi explicat, în parte, prin cauze actuale, cum ar fi înclinarea axei polilor, care are ca și consecință alternarea regulată a anotimpurilor, iar mecanismele fiziologice din corpul acestora o silesc să migreze, mecanisme ce s-au format prin selecție naturală, sub influența factorilor climatici, de-a lungul timpului.

Bibliografie selectivă:

1. Coroiu, I., Modificări adaptative induse vertebratelor la trecerea de la mediul acvatic la mediul terestru, în Barna, A., și Pop I., (coord.), Gradul al II lea în învățământ, Casa Cărții de Știință, 2001.
2. Cristea V., Coroiu., Biodiversitatea și clasificarea lumii vii în sistemul celor cinci regnuri,
3. Barna, A., și Pop, I., (coord.) Gradul al II lea în învățământ, Biologie, Editura Albastră, Cluj, 2002.
4. Feider, Z., Grosu V., Gyurko St., Pop V., Zoologia vertebratelor, Editura Pedagogică, 1976
5. Strugren B., Coroiu, I., 1995 Sistematica filogenetică, anatomia comparată și zoogeografia vertebratelor, vol II (Tetrapode), Presa Universitară Clujeană

Webliografie

1 www.wikipedia.ro

2. www.sor.ro